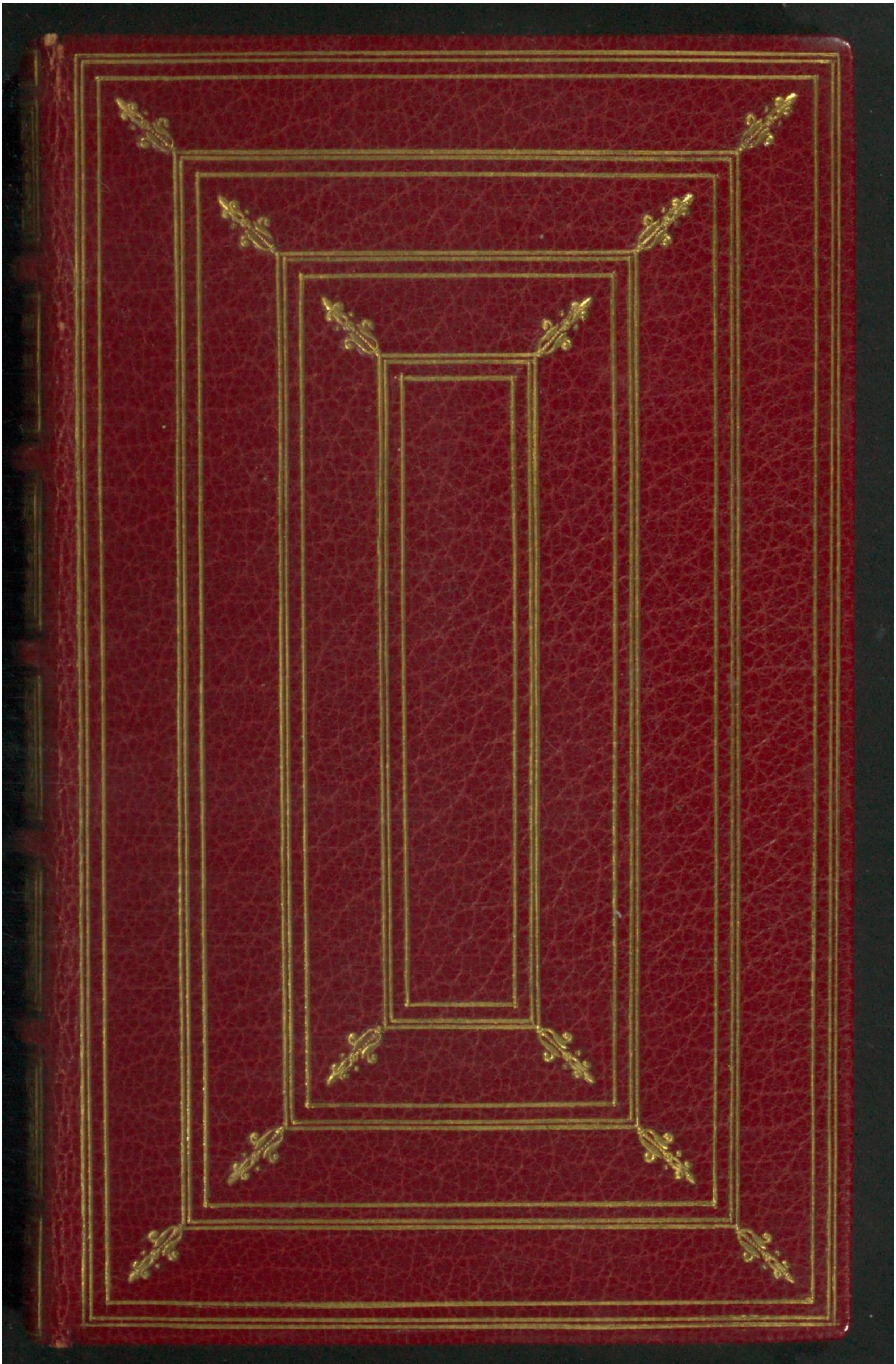
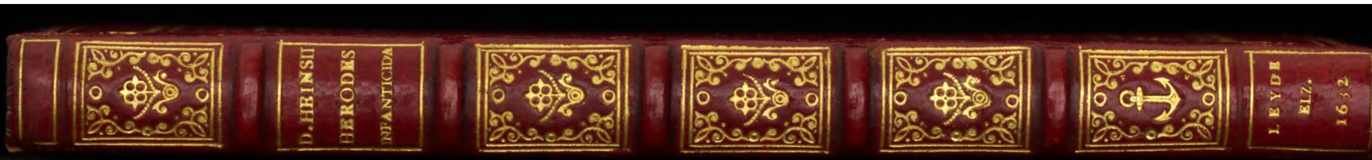
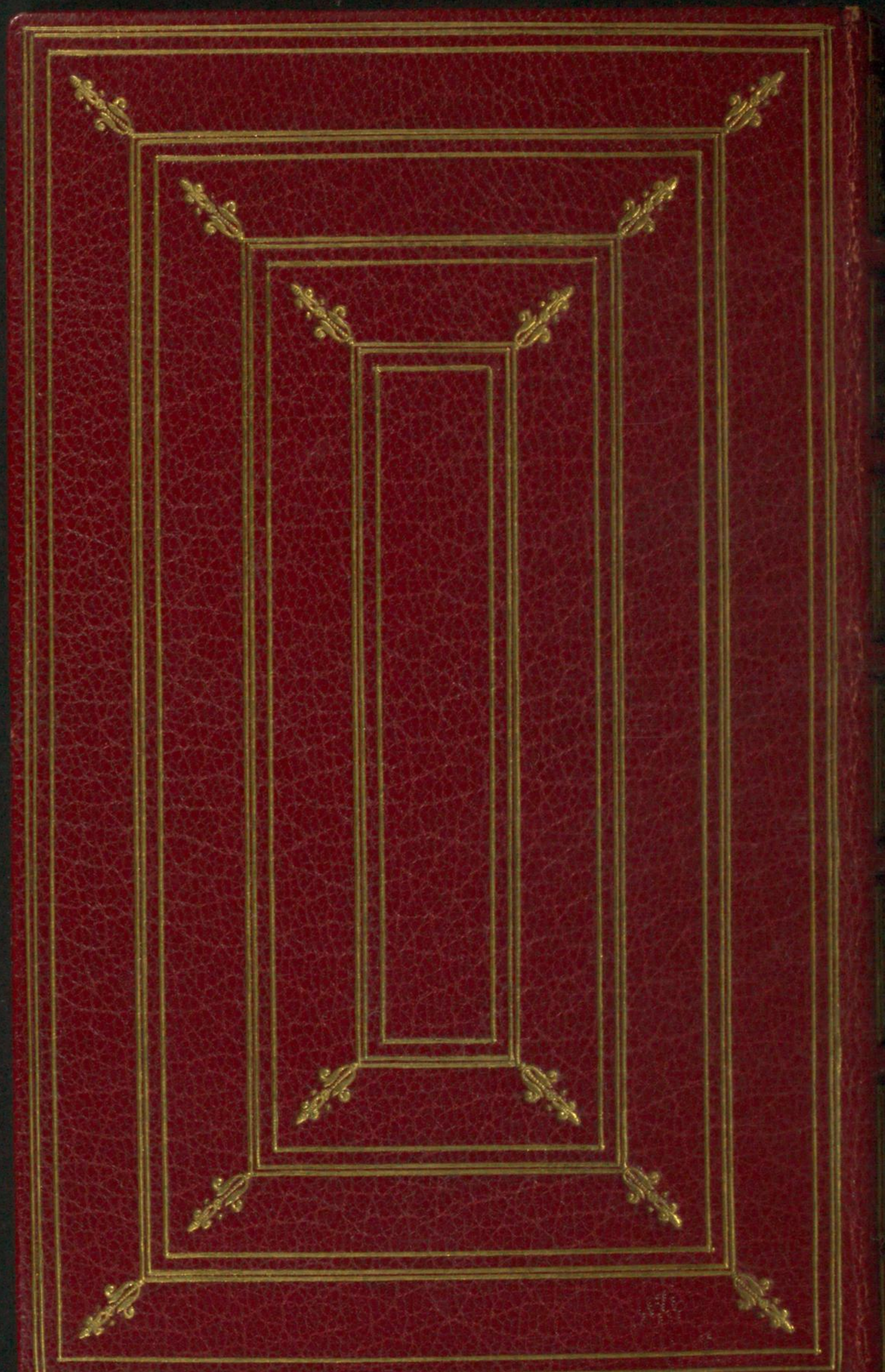

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

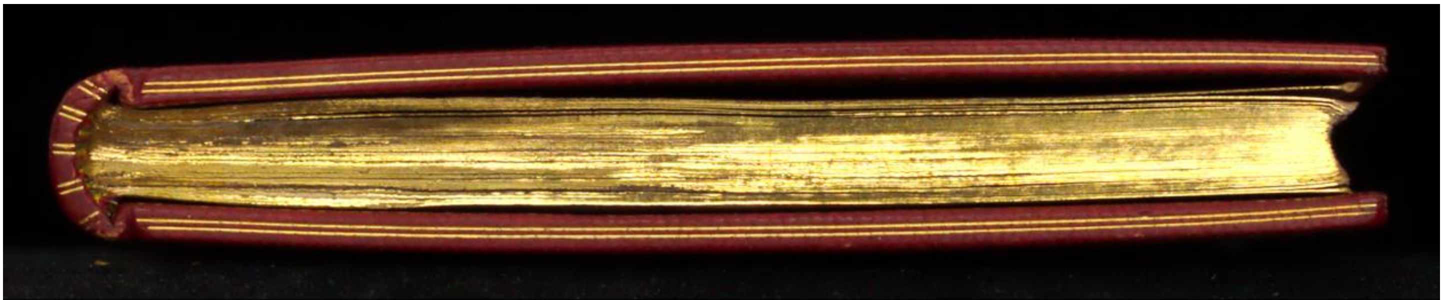
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

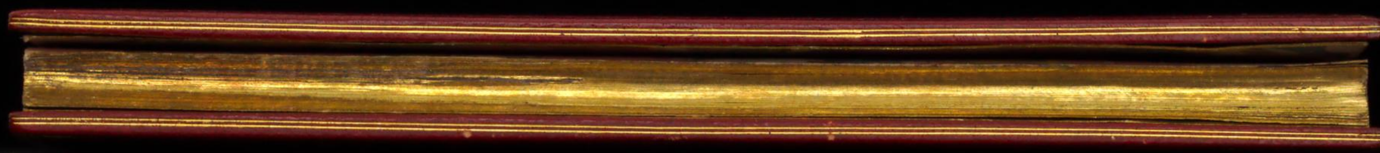
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

NIET UITLEENEN

CH. DE SAMBLANX 1913

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

137 G 14
niet plakken
(Boekbandnr. 1771 G4)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

EX-LIBRIS

GEORGES MONTANDON

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

31574

DANIELIS HEINSII

HERODES

INFANTICIDA,

Tragœdia.

LVGD. BATAVORVM,

Ex Officinâ ELZEVIRIANA.

cIɔ Iɔ c XXXII.

16.5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Nobiliſſimo Ampliſſimoq́; Viro

CONSTANTINO HVGENIO,

Equiti, Zuylichemi Domino, Principi Auraſio à Conſiliis & Secretis

S. D.

DANIEL HEINSIVS.

DVM majora inter mea quæro, quæ præclaro tuo nomini inſcribam, forte in hoc drama incidi, quod aliquamdiu preſſi. Neq; tu ignoras, quanti hoc ſcribendi genus fecerint antiqui: qui, nec ſapientiam nec eloquentiam majoris æſtimarunt, quam quæ, vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

matronæ hodie, cothurno nixæ, formam ſuam commendaret. In qua recte ornanda ac conſtituenda, totum prope ingenium diuinus Ariſtoteles intendit. Velis nolis, onus ipſe impoſuiſti tibi, quod ferendum erit; cum exiſtimationis tuæ atque æternitatis primæ tyrocinium, Poëmatum tuorum dedicatione nobis commiſiſti. amico, vt antiquo, ita, quod hic primum arbitror, paterno. Viri, qui benevolentia invſitata, quicquid ipſe aut eſſet, aut ab alio ſperaret, prolixiſſime in te contulit. Inprimis, diſciplinas ac virtutem. vt hoc commeatu tutior, in aula ac Republica illuſtrem tibi locum vindicares. Me hic animus, erectus, ſimplex,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ſimplex, candidus, ad ſummum vſque diem comitabitur. ambitionis vt contemptor, ita qui in vita moribuſque, nihil excuſandum hactenus admiſit. in cæteris, eorum admirator, qui, more antiquorum, ſcribunt, ac ne illis quidem omnia condonant. Quod judicium exactæ mentes ſibi ſeruant. non vt tanto ante genitos arrodant, ſed vt ſic proficiant, aut alios ad maxima invitent. Cætera, vt paucis ſemper data, ita obtrectatione ac invidia non carent. Quam ſi merui, quod voto majus eſt, ne deprecari quidem poſſum. Nam ſi ideo poſtremi hominum exiſtimandi ſunt, qui ſerius naſcuntur, ne naturam quidem abſoluendā reor, quam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

nouercam non meruimus, & tamen experimur. Non enim factionum hujus ſæculi malignitate, ſed ingenii ardore ac ſummorum æmulatione, ſua cuique exiſtimatio ac fama apud poſteros tuenda. Fatum autem ac ſtipendium virtutis, obtrectationem diſſimilium, qui animo demiſſo aut abjecto ferunt, nec ſententia nec mente conſtant. Non profecto magis, quam qui vmbram propriam gravantur, cum in ſole incedant.

ARGV-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ARGVMENTVM.

HErodes Aſcalonita, Antipatri filius, Idumæus, templi reſtitutor, Rex immanis, poſt ſublatum Ariſtobulum, vxoris fratrem, ſummum ſacerdotem, ſenem Hyrcanum, ejuſdem auum, Alexandram, ejus matrem, hanc ante, ipſam quoq; ex ſuſpicione Mariamnem conjugem, quam impotenter poſt obitum deſiderauit, ipſum deniq; Alexandrum atque Ariſtobulum, Mariamne genitos; impietati ſuæ derelictus, vno ſcelere ſuperiora exceſsit. Nato Dei Filio, orbis Servatore, cujus natalem locumq; ſydus conſpectum Magis nunciarat, cum è terris ſuis, pueri videndi gratia exciti, inſcio tyranno, moniti in ſomno, rediiſſent, atque is naſciturum Betlehemi Regem didiciſſet; in oppido atque agro bimulos mactari juſsit. Filium è tribu Iuda natum, cum ſororis Salomes marito, ex eadem nato, poſtremas immaniſsimi furoris victimas adjecit. Drama, rectum eſt, non involutum, ſiue πεπλεγμένον. quale vnum tantum è Latinis omnibus nunc extat. In quo tamen περιπέτειαι nonnullæ, quæ non extra argumentum, & ab arte, petendæ ſunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

OVID. II. TRISTIVM AD CÆS. AVG.

Omne genus ſcripti grauitate Tragœdia vincit.

PLVTARCHVS LIB. Πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πόλεμον ἢ κατὰ σοφίαν ἐνδοξότεροι.

ΑΝ γὰρ ἐκλογισθῇ τῶν δραμάτων ἕκαστον ὅσον κατέστη, πλέον αὐηλωκὼς φανεῖται ὁ δῆμος εἰς Βάκχας, καὶ Φοινίσσας, καὶ Οἰδίποδας, καὶ Ἀντιγόνην, καὶ τὰ Μηδείας κακὰ, καὶ Ἠλέκτρας, ὧν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐλευθερίας πολεμῶν τοὺς Βαρβάρους αὐήλωσε.

SI enim rationes ineantur, quanti conſtiterint ſingula Athenienſibus dramata; facile apparebit, plus in Tragœdias, Bacchas, Phœniſſas, Oedipos, Medeæque & Electræ mala, ſumptuum feciſſe, quam in bella, pro imperio & libertate aduerſus Barbaros geſta.

Idem LYCVRGO ORAT.

ΤΟΝ δὲ, ὡς χαλκᾶς εἰκόνας, ἀναθεῖναι τῶν ποιητῶν, Αἰσχύλου, Σοφοκλέους, Εὐριπίδου· καὶ τὰς τραγῳδίας αὐτῶν ἐν κοινῷ γραψαμένους φυλάττειν, καὶ τὸν τῆς πόλεως γραμματέα παραναγινώσκειν· τοῖς γὰρ ὑποκρινομένοις, οὐκ ἐξεῖναι αὐτὰς ὑποκρίνεσθαι.

IDem inter cætera ſtatuit, vt Æſchylo, Sophocli, Euripidi, æreæ imagines ponerentur: eorumque Tragœdiæ deſcriptæ in publico ſeruarentur: viciſſimque à ciuitatis ſcriba legerentur; cum hiſtriones non admîtteret.

Σκηνὴ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ΣΚίωνὴ πάλαι λέλοιπε, καὶ χορηγία,
Τό, τ' ὀφρύωμα τῆς πάλαι τραγῳδίας·
Ἄλλοις μέλει γὰρ ἄλλα, πλὴν δυοῖν μόνοιν,
Γράφειν τε σεμνῶς καὶ βιοῦν· νῦν δ', ἔμπαλιν,
Χορηγίας τε καὶ χοροῦ λελοιπότος,
Τραγῳδιάζει πᾶσα πληθὺς πόλις·
Βίος τε σύμπας καὶ λεὼς χοροστατεῖ.

PER.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

PERSONÆ.

ANGELVS, προλογίζων.
IOSEPHVS.
MAGI TRES.
ANGELI plures.
HERODES.
LEGATI.
MARIAMNE, vxor Herodis.
TISIPHONE, cæteris Furiis comitata.
ANNA, Prophetis.
SATELLITES.
SENEX.
MATRES BETHLEHEMITICÆ.
NVNCIVS.
MATRES HIEROSOLYMITANÆ.
CHORI duo primi, Vatum ac Piorum, tertius Senum Hebræorum, quartus Militum Romanorum.

ACTVS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ACTVS PRIMVS.

ANGELVS.

HIc Betlehemi tecta ſurgentis jacent,
Parvæque turres; aula naſcentis Dei
Et prima nutrix. hic Idumææ ſoror,
Miraculorum mater & regum parens,
Iudæa tellus, claudit extremum latus.
Vbi ſceptra quondam Rex Ieſſæus tulit,
Victasque gentes traxit, & belli potens
Diu vacantem voce diſtinxit chelyn.
Hic Goliathus, ſtirpe Titanum editus,
Solum cruentus ſtravit, imbelli manu,
Victique in vno mille ceſſerunt viri.
Illic Orebi prima diſcedunt juga,
Tellusque ſurgit, carminis ſacri memor:
Cum rector orbis jura dictavit ſuæ
Bis quinque genti: ſolaque adventum Dei
Teſtata, ſacram flamma diſtinxit viam.
Huc ipſe quondam legifer venit Deus;
Nomen pauendum, nec ſatis notum ſuis:
Quod lingua trepidat victa, mens horret loqui.
Quem fulgurum vis denſa, quem cœli tuba,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Immane tonitru cinxit, ac viſu abſtulit,
Et intuendum ſola majeſtas dedit.
At illa, duris mancipata è vinculis
Phari ſuperbæ, patrium flexit Deum,
Araſque multus rite perfudit cruor.
Mox vindicata, vota damnauit ſua,
Fecitque Diuos: dumque partitur ſcelus,
Mens à parente tota deflexit ſuo.
Qualis puellæ virginis primus pudor,
Quam lege thalami caſta devinxit parens
Lachrymiſque multis: illa, tædarum memor,
Purum cubile ſervat, & legem thori,
Paruoſque natos, conjugis votum ſui
Suumque, fida nutrit, ac neſcit nefas:
Mox, ſi proteruus incidit menti furor,
Amare primum ſponte dediſcit virum;
Tandem ardet alium tota, nec meminit ſui.
,,Invſitato crimini fecit viam
,,Incertus error, fœdaque ignorantia:
,,Diuque, multos inter & nullos Deos,
,,Stetêre gentes. Vicit errorem metus,
,,Mortaliumque mentibus fallax malum,
,,Horror Deorum. prona ſucceſsit fides,
,,Audaxque quidvis tollere in cœlum furor.
Tum templa & aræ. quemque, non ingens humus,
Non picta cœli tecta, non clauſit mare,
Traxêre in ædem, docta quam ſtruxit manus,
Fraudiſque mater ars, & humanus labor.
Nec ſat furori eſt. quiſque diviſit ſuos,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Et ſacra mille, mille diſtinxit modos.
Pars flammeum Titanis immenſi caput,
Pars aſtra mundo lapſa diuerſo colit.
Illinc Gehinnæ vallis, & dirum nefas,
Quod Caucaſi pruina, quod Taurus ferox
Totaque trepidus mente refugiat Scythes:
Fremitus cruentos inter, & triſtes modos,
Stat abominandi conſcius ſacri pater,
Natumque lætus ſpectat, & torret, ſuum.
Hinc piſce Dagon junctus, hinc, duplex genus,
Immanis Aſterotha, & infamis Peor,
Et numen omne Belus, & Sors, omnium:
Seu Gada, ſeu qua voce Sol ortus colit
Septem vagantes additos vitæ Duces.
Hinc gens Canobi, prima fallaces ſibi
Mentita Diuos, Iſidis luctum ſuæ
Et non repertum queſtibus fratrem ſonat,
Siſtrumque tollit. illa, latrantes Deos,
Et mugientes, mente percuſſâ vocat.
Illic opertos Atthis inducit choros,
Sacraſque Eleuſis jactat in flammam faces:
Fidesque ſceleri majus accedit ſcelus,
Furor tacendi. Nec procul, qua turbidum
Alto Cithæron verticem miſcet polo,
Terramque pingui findit Iſmenos vado,
Euan vagatur. ſemivir Panum chorus,
Et inſolentem Mænades cingunt Deum:
Rotantque in auras deviæ crinem nurus.
Et nox pudori, crimini obtentus furor,

Impune

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Impune mentem laxat, & ſuadet nefas.
At quà triforme Doris admittit ſalum,
Quà fabuloſum terra Typhœum tegit,
Supraque magnos Aetna flammarum globos
Diu negata voluit in cœlum via,
Tentata Diti ſemita incuſſit metum,
Et rupta tellus. Sacra palantis Deæ
Tædasque matris Enna dotalis colit:
Semperque natum quærit, & ſemper gemit.
Nihil relictum eſt. ebrios laudant Deos;
Etiam furentes. omne per pronum it nefas.
Quodcunque lex coërcet aut damnat pudor,
Virtus Deorum eſt. perfidi fulmen tenent
Adulterique. ſiue ſub pluma latet,
Siue in juuenco mugit infelix pater,
Fluitue in auro: ſiue ſub ſexu latet,
Virumque amator ponit, & mutat Deum.
Quod quisque peccat, Graja gens cœlo dedit,
Colitque in aris. Roma ſuſcepit nefas
Miſitque in omnes: velaque errori ſuo
Pedemque laxat. Quà triumphatas videt
Sol ire gentes, & Quiriti limitem
Vnaque terris figit extremum mare,
Aræ ſequuntur, templaque, & magni Dei
Gentis Latinæ. Sacra victoris ſui,
Vnaque habenas, Barbarus diſcit puer.
Quà ſerus Iſter claudit errantes viros,
Cultorque Mithræ Tigris, & fluctu minor
Inobſequentes voluit Euphrates aquas,

Pontisque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Pontiſque Araxes immemor, terram premit;
Vbique Roma eſt. illa, quos fecit Deos,
Indixit orbi. Jupiter cœlum tenet,
Neptunus undas, tertiam frater domum.
Nihil relictum eſt. cuncta diuiſit furor.
Terram, polumque, tergaque immenſi maris
Alter creauit rector, atque alter tenet.
Quem priſca lex fatetur & ſolum docet
Iudæa, damnat. cui per aras victimæ
Cecidere toties, tot boum fibræ litant,
Cultus ſuperbos tot ſacerdos induit,
Vterque cui conſulta reſpondit lapis,
Nunc veritatis peruicax ſilentio;
Egenus, inconſultus, ignotus jacet.
Tellus parentem tota ſecluſit ſuum,
Negatque latebras. parua naſcentem domus,
Nec tota, cepit. jacuit in lucem datus,
Totoque major orbe vagiuit puer
Inter juvencos. Ipſa paupertas ſuum
Celare regem poterat, & corpus Deum.
Nondum latemus. prodit infantem polus,
Nec ante natum ſydus, ingenti face
Paruum cubile luſtrat, ac monſtrat larem:
Ducitque gentes, prima quas Phœbi coma
Perfundit auro, læta cum ſurgit dies:
Suoque cœlo credit aduentum Dei
Mirata Perſis. major acceßit fides;
Natum tyrannus credit, & lethum parat.
Nec ſic abibit crudus ac vecors furor.

Timete

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Timete matres. veſter hoc pendit cruor
Sentitque venter. noſter in tuto eſt metus.
Iungantur iræ: mille concurrant licet
Surgantque reges, vſque ab Eoo mari,
Suumque nobis Roma bellatrix neget,
Quem frænat orbem: nulla pars mundi vacet;
Succurret æther. fulmen in partes trahet,
Tonitruque vires addet infanti ſuas
Ruptæque nubes. Parua quin etiam loquor,
Nec digna nobis. ipſe ſuccurret Pater,
Vnumque terræ ſoluet, aut franget, latus:
Fractoque mundo, totius mundi ſimul
Frangentur artes, & tyrannorum minæ.
Aut, ſi latendum eſt, Phœbus obducet diem,
Totaque nocte pignus involuet ſuum
Priſcumque rebus genitor inducet chaos.
Non ſic eundum eſt. parua ſuccurret via,
Puerumque condet. Memphis ereptum feret,
Fidumque matri pandet Aegyptus ſinum.

CHORVS Vatum & Piorum.

Nile, fœcundi Meroes beatæ
Terminus regni, genitorque terræ,
Cujus arentes melius maritas
Imbribus campos, aliusque & idem
Semper haud vni veniens coleno;
Siue, cum ſeptemgeminus profundo
Immines ponto, totiesque lympham
Diuidis, ſolo dubius colore;

Siue,

Siue, quà nulli bene viſus vnquam,
Inter extremos Libyæ receſſus,
Abditus terris, veniente Phœbo,
Tutus occurris: nec adhuc repertos
Vlla gens orbi reſerauit ortus.
Inuident omnes. tibi ſat latere eſt:
Ne tuos quiſquam, ſibi vindicando,
Polluat fontes. meliusque mundi
Diceris flumen. Dominum fatetur
Memphis, & totas veneratur vndas,
Prona currenti: recipitque feſſum,
Et tuos ripa reficit labores.
Talis abruptis Cataracta vinclis
Fregit inſtantem, quoties ſuperbo
Inuidet curſu. trepidans teneri
Surgit, &, montes imitata, cœlum
Verberat vnda.
Intonant ripæ: pauidus tueri
Diffugit paſtor. Melior ſed idem
Tangis Aegyptum, pluuiæque, genti,
Et ſuperfuſis imitator vndis
Aetheris magni, ſteriles liquore
Diluis terras; licet omne nubes
Neſciat cœlum, licet imbre nullo
Tota damnetur regio, nec vdis
Seruiat Auſtris:
Largior campis, neque ditis vndæ
Parcus, Aegypto venias precamur.
Sentiant glebæ, neque ſicca tellus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Imbui pugnet, variisque vincat
Floribus annum.
Rex, pauor Regum, comitique nato
Sub tuos Virgo comes it lacertos.
Cedat infelix, mala qui fatetur
Iſidis raptæ, patriumque turba
Plangit Oſirin.
Iam, ſui monſtrum populi Deusque,
Deſerat ſacras crocodilus vndas:
Colla libratæ melius ſecuri
Præbeat Apis.
Ille, dum motæ furit Aſcalonæ
Atra tempeſtas, & Idumus horror,
Pinus incertis vt abacta ventis,
Et procul portu trepidans relicto,
Fertur huc illuc. Quibus ah quibusque
Sedibus, ſæuum fugies cruorem,
Et feros auſus? truculentus imber
Colligit nubes, & adhuc minatur.
Nox ruit terris. Abeas licebit,
Siue te Proteî Pharos, & Canobus
Abdet errantem, meliorue Memphis,
Siue, quæ magni Macetæ ſuperba
Voce, poſt terras pelago ſubactas,
Inclytas turres populo Quiriti
Et triumphandam patefecit aulam,
Siue qua Cancri medio ſub æſtu
Gentibus nullæ comitantur umbræ,
Nota montoſæ regio Syenæ,

Siue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Siue deſertæ Catabathmos oræ,
Siue, quà Phœbo reſonant propinquo
Memnonis chordæ, celebratque portis
Gens Iouis centum ſpatioſa latæ
Mœnia Thebæ;
Spes & oppreſſo rediturus orbi
Dulce lenimen, nec inhoſpitali
Præda tyranno.

ACTVS SECVNDVS.

IOSEPHVS.

COEli propago, debitum mundo genus,
Sed ante mundum, cujus aduentu, fidem
Oraculorum magnus abſoluit pater,
Centumque vates, priſca quos ætas dedit,
Hos in Penates, tectaque anguſto ſpecu
Habitata venit; gentis antiquæ memor,
Pactique veteris, nulla quod ſoluet dies:
Totumque Olympum parua ſuſcepit domus.
Vidi, ipſe vidi: mane vix primum nouo
Noctem fugarat nuncius Phœbi dies;
Cum ſubito, ab alto lapſa tempeſtas polo,
Invſitato cuncta fulgore induit.
Dum gelida torpent membra, dum ſanguis coit,
Vultumque tacitus figit in terram pauor;
Allapſa tectis, hinc & hinc, fulſit cohors,
Partita turmis. qualis in campo ſtetit,
Euulſa primum ſigna cum poſcunt manus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Aut caſtra reges dubia ſolliciti mouent.
Adhuc ſtupemus. vota conſumpſit ſua
Nondumque credit miſera paupertas ſibi,
Et hæc ſenectus. Sæpe vox perdit viam:
Solæque lachrymæ mente perculſa fluunt.
Sedet, parentem prima quæ peperit ſuum,
Puella mater gentis æternæ decus,
Oculosque, nunc huc pauida, nunc illuc, jacit.
Interque matrem, virginemque, hærent adhuc
Suſpenſa mentis gaudia, & trepidus pudor.
Videt micantes igne cœleſti genas,
Suique ſimiles. quale, cum doctæ manus
Oſtro recenti candidum illudunt ebur:
Aut qualis, ante tota quam ſurgit dies,
Aurora primâ dividit cœlum face,
Tenuemque puræ purpuram nubes trahunt.
Videt ſerenæ frontis inſuetum jubar,
Majusque terris. Ille, complexum petens,
Et è pudico dulce ſubridens ſinu,
Matrem fatetur. Illa, non nollet quidem,
Et, eſſe, ſentit. caſta ſed pietas tenet,
Totieſque mentem ſancta virginitas ſubit,
Quoties amori vela permiſit ſuo,
Natumque cernit. Sæpe, cum blandas puer
Aut à ſopore languidas jactat manus,
Tenerisque labris pectus intactum petit;
Virginea ſubitus ora perfundit rubor,
Laudemque matris, virginis crimen putat.
Quid, caſta, trepidas? indue affectus tuos,

Toto-

Totoque natum collige amplexu, parens;
Sed nupta cœlo: mater vnius Dei,
Et caſta virgo, caſtior mater tamen.
Non te lubido fœda, quæ mentem rapit,
Amorque demens igne transfixit iecur:
Non cultus auri, prædaque Eoi maris,
Regale formæ gemma corrupit decus,
Quæ cura primam ſemper ætatem tenet:
Sed ſanctus ardor, quæque deſpectas negat
Exoſa terras, corporis legem ſequi,
Mentem voluptas vna paſcebat tuam,
Magnique vates: quos Iordanis vada
Videre quondam numinis plenum ſui
Tonare carmen, & triumphales modos
Lætosque terris. qualis extremam Styga
Venturus olim frangeret genti puer,
Ingens, tremendus: plena quem cœlo daret
Cœli potentem, mater immunis tori.
Sed ante cunctos, ſanguinis noſtri parens
Autorque generis, parua quem Bethle tulit,
Bethle, iuuencis apta paſcendis humus,
Pecorumque nutrix, grata nunc cœlo domus,
Seu, cum paternos inter erraret greges,
Vixdum iuuentæ flore perfuſus genas,
Seu, cum, ſupremo dedicatam numini,
Rector potenti flecteret terram manu,
Et invidendo regibus victor comam
Velaret auro, fata quod iungunt polo,
Et natus infans; Regis aduentum ſui

Spondebat orbi, regis afflatu ſui.
Hæc mente tacita ſæpe voluentem prius
Fixamque in vno, ſancta paſcebat quies,
Quam, non Lyæi dona, non mitis Ceres,
Altusque tota nocte deleuit ſopor,
Non ſpes diurnæ: tota quin voti ac ſui
Præſens futuris cuncta verſaret fides.
Ignara tantum, fata quam cœli legant,
Cui hoc Olympi rector addicat decus.
Ignara: donec, ſponſa, mox conjux poli,
Quæ caſtitate virgines vicit, nurus,
Et prole matres, gentibus patrem ſuis,
Orbi ſalutem, regibus regem dedit;
Fœcunda toties vnico fœtu parens.
Vidêre partum conſciæ cœli faces,
Non ante natæ. perdidit noctem jubar,
Et abſque Phœbo noſter illuxit dies.
Vidêre gentes, littore Eoo procul
Quos claudit orbis, Solis exortum ſui,
Vnumque tellus tota conſpexit larem.
Beata, caſto collige infantem ſinu,
Dei tuumque. collige infantem, parens,
Quem ſentit æther, pallidæ gentes pauent,
Et vagientem regna terrarum tremunt.
Quis gemitus aures pepulit infelix meas?
Rurſum vocamur. Credimus, rerum parens,
Et ominoſa ſufficit noctis fides.

MAGI

MAGI TRES,

PRIMVS, SECVNDVS, TERTIVS.

PRIM. *O vita fallax, fronte quam non aſpera,*
Tot officinam cladium pectus tegis!
Aſpicere natum voluit, vt letho daret.
,, SEC. *Non tot receſſus abditos æther habet,*
,, *Non inferi, non terra, non totum mare,*
,, *Quot aula, quam deſerta vis recti fugit,*
,, *Imperuia aliis ſemper eſt, ſemper ſuis.*
,, *Vt vnda dubia voluit implicitas aquas,*
,, *Pedemque fallit ſecta in ambiguum via,*
,, *Sic, abrogato ſimplici vero ac fide,*
,, *Ars ludit artem, fraude decipitur dolus,*
,, *Primumque vetus eſt, ſi quid exoritur nouum.*
,, *Quid? quod cruento ſemper accedit comes*
,, *Obtector animus mentis, atque in ſe latens,*
,, *Quantoque dirus ac magis cædi imminet,*
,, *Hoc magis opertus mille in anfractus abit.*
,, *Sic oſſa volucres tecta nocturnæ legunt,*
,, *Et in ſepulchris fœda deſæuit fames.*
,, *Excelſus, atque erectus, ac fidens ſibi,*
,, *In publicum diffuſus, vt cœlum, patet,*
,, *Gaudetque retegi. Quantus Heroden fuit*
Eruere latebris numini æterno labor;
Quem, non iners caligo, non nox abdita,
Non pectorum profunda, non manes latent!
TERT. *Adſtat ſuperbus, bella qui cœlo gerat,*

Qui fata ſiſtat, aſtra qui retro trahat,
Et deſtinata ſceptra. par dignum Deo!
Quem ſæuientem, dira miſcentem ac minas,
Regum imperator flectit è cunis puer.
PRIM. *Repetere patriæ tecta, poſt viſum larem,*
Cui totus æther jura ſubmittit ſua,
Diuinus acta nocte dictavit ſopor.
Vt fraudis autor, arte deceptus cadat,
Suique precium ſceleris, eluſus, ferat.
SEC. *Iuuat inter aſtra mente congeſta vehi,*
Cædeſque & iras fugere, & humanum nefas.
TER. *Sed ecce Regem cœlitum monſtrat cohors:*
Victumque ſomno mulcet, ac voluit manu.

ANGELI, in ſuperiori theatri parte cunas Domini ducunt, ac ſubinde monſtrant.

Fulgor immenſi parentis, lucis immenſum jubar,
Obſes ætheris ſolique, pignus æternum Dei,
Cujus adventu ſubacta jus remittunt Tartara,
Et minora jam trilinguis regna perlatrat canis.
Quo jubente, nox receßit, & tenebroſum chaos,
Quo jubente, natus orbis, nata rerum exordia,
Aridamque belluoſus ambiit terram latex,
Qui poli ſuſpendit orbes ætheris magni faber;
Languidum, jubente ſomno, ſponte ſubmittit caput,
Et genis cuſtodientis cuncta, ſubrepit ſopor.
Cœlitum pulchri Quirites, Regis æterni cohors,
Syderum diſtincta flammis qui tuemur limina,
Hinc & hinc cunas jacentis ducimus, ſomno dati.

Ecce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Ecce tellus, ecce cœlum, ſoſpitatorem Deum:
Quo jubente, flamma ſacrum Moſëi tinxit pedem,
Nec virum repreſſa læſit, vimque ſubmiſit ſuam.
Ecce, cui tribunal ignis jura dictanti dedit,
Quo vehente per ſuprema nubium, tellus tremit,
Sedibusque evulſa ab imis vaſta ſubſidunt juga,
Sæculis annisque major, temporum fons, ſe prior,
Agminum terræ polique ductor, armorum parens,
Ecce qui pacem reducit, ecce, qui caducifer
Fœderis magni ſacerdos, lapſa conjungit Deo,
Natus infans, lac puellæ ducit, ac ſerpit ſinu,
Et fuga, regnator orbis, munus orditur ſuum.

CHORVS Vatum & Piorum, vt ante.

Bethlemi veteres exigui lares,
Et tantum gregibus nota mapalia,
Quis tantus ſuperûm reſpiciat fauor,
Ignorant dubii, ſolliciti rogant,
Quos Iudæa tenent oppida, quos ſolum,
Clari progenies & genus Iſaci.
Cedit Roma tuis tota Penatibus,
Terrarum dominis nota Quiritibus.
Stet Tarpeia licet, culmine nobilis,
Mundi quæ pauidos arx premit impetus,
Tercentum ſpoliis inclyta gentium,
Certent attonito templa licet polo,
Captiuisque opibus, quas tulit Occidens,
Aut primo veniens Phœbus ab æthere,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Aut Seres patrio vellere divites,
Aut deuictus Arabs, aut celebris fuga,
Et verſa melior Parthus arundine.
Stet Cæſar domito diues ab æquore,
Et curru populos vectus eburneo
Terræ conſpiciat totius ac ſuos:
Ignoti ſuperant. cedite, cedite,
Hebræis ſoboles orta parentibus,
Invitis ſolium regibus occupat.
Quis tam ſollicito naſcitur æthere?
Quem cœlum loquitur? cui, male conſciis
Antiquis præiit ſyderibus, nouum,
Monſtrauitque viam gentibus vltimis?
Exorto, pavidi conſtiterunt Magi,
Et Mithram veterem dedidicit ſequi
Gens edocta polum: cum medio die
Nocturnum micuit, nec cecidit, jubar.
Ceſsêre excubiæ pervigiles poli,
Quæque vt caſtra ſuis ſigna tenent locis.
Mutato rediit nomine Lucifer,
Et dici voluit, ne foret Heſperus.
Quin Phœbe, dubiis quæ vehitur rotis,
Tantum non proprio lumine diſcolor,
Plenis tota licet fulſerit ignibus,
Fraternis abiit victa caloribus,
Et Phœbo ſolitas exhibuit vices.
Titan, ſyderea purpureus coma,
Armatum radiis exeruit caput,
Et ſecum vacuo vidit in æthere

Sydus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Sydus ſtare nouum. vidit, & horruit,
Ac pene attonitum deſtituit diem.
At vos niueæ comites Lunæ,
Proceres cœlum ſpargere nati,
Nigræ ſoboles ignea noctis,
Qui fœcundum voluitis annum,
Spatiisque æquas voluitis horas,
Et modo, multo
Flore comantem ſpargitis herbam,
Et progeniem veris amœni
Ferrugineum violæ crinem,
Aut feſtiui munera Bacchi,
Tempeſtiuo ſpargitis imbre,
Modo torpentem glacie multa
Siſtitis vndam; cedite cuncti,
Et jam victos pergite cœlo
Condere vultus. aliud media
Luce vagari
Palluit æther; tanto veſtris
Clarius vnum, quanto Regum
Maximus ille, qui ſubjecto
Natus in orbe
Sacris tacta ferit pectora motibus.
Euentura patent. jam rapimur polo,
Et quicquid tegitur, mens videt ignea.
Non ille Auſonia ſpicula dextera,
Nec peilum valido diriget impetu,
Aut vaſtis quatiens templa molaribus,
Murorum tumidas disjiciet minas:

Aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Aut qualis, populis cognitus omnibus,
Et nuper Solymis cognitus arcibus,
Obſeßis aries imminet vrbibus,
Aut balliſta, ferox ſpargere cuſpides,
Et centum veniens exitium viris,
Aut non innocuo vulnere ſcorpio,
Lentus viperea ſeu perimit nece,
Seu contorta rotat pondera vi graui,
Et turres ſubito rumpit aheneas:
Sed raucum tonitru, cum lubet, & minax
Torquebit patrio fulmen ab æthere.
Stat lentus tumidi ſpiritus Africi,
Et toruus Boreas, ſtat domino Nothus:
Quo percuſſa maris terga ſatellite,
Et raptas pelago disjiciet rates:
Aut tranquilla reget ſyderibus freta;
Feßis blanda ferens ocia nauitis.
Reges, ſollicitum perpetuo genus,
Et regno pauidum, ſed cupidum tamen;
Nunc ſpes ſaltem avidas ponite, nunc metus.
Non terræ, imperii finibus additæ,
Quantas nox operit, vel retegit dies,
Non gentes domitæ, pompaque nobilis,
Et protrita ducum turba minacium,
Regnum dat miſeris, regibus eripit.
„Regum ſolus erit maximus omnium,
„Quisquis Rege minor (nec fieri negat)
„Hebræo, timidas ſubjiciet manus.

ACTVS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ACTVS TERTIVS.

HERODES, LEGATI, ad inquirendum de puero miſſi.

EX quo ſuperbâ ſceptra geſtaui manu,
Parêre didici. nulla pars regni, malo,
Metuque dubio; nulla pars curis vacat,
Labore nulla. quodque dominanti, jugum,
Et ſeruitutem cuncta ſubigenti reor,
Poſt ſanguinem ferrumque, poſt ipſum ſcelus
Et odia pene exhauſta, metuendi omnibus,
Nondum timemur. Fœminæ imbellis vicem
Regum tyrannos tulimus, & Romæ minas.
Succeßit Oriens. Somnia, & cœli faces
Repente viſæ, quicquid & delira mens
Perſuadet, aut ſollicita de Superis timet,
Pertæſa longum ſub peregrino jugum,
Regem minantur: cujus imperio dies
Ventura nullum, nulla gens ponat modum:
Qui ſceptrum Olympo terminet, famam mari.
Ea cura Superis reſtat, is verſat labor:
Arcana quorum ſola gens Iudæ capit,
Aut ſola neſcit: fata quæ ponit ſuis.
,,Diuos tuetur plebs, & acceptos colit,
,,Arte imperantis. qui, niſi immodicam premit,
,,Intraque metas lege præſcripta tenet,
,,Quod quiſque mallet aut pauet, numen vocat,

,,Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

„ Et imperantes arte ſubvertit ſua.
Submittat animos Roma, terrarum potens,
Et faſcibus ſuperba: det Cæſar manus,
Aſtrisque noſtris cedat, ac mundum exuat,
Si regna cœlum parturit, regna eripit.
Mercede nulla ſceptra deponi placet,
Auctore nullo: nec jubenti paream.
Sint fata, ſint conſulta, ſint cœli minæ.
Non, ſi ipſe gentis autor, ac ſpes ſanguinis
Semper futuri, tota cui ſtirps incubat,
Quantus Giganti cum Paleſtino caput
Auulſit, adſtet, lege perrupta inferûm,
Regnumque poſcat jure, poſcenti annuam.
„ Obnoxium eſt regnare, ſi ſtellæ licet
„ Auferre, quicquid ratio vel virtus dedit;
„ Et ſyderum ſub jure, majeſtas jacet.
Quid fata poſſint, noſtra quid poſſit manus,
Docenda gens, ignaua, rumorum anxia,
Et plebs, ſoluta legibus, lex Principum.
Securus ortu regnet à primo puer,
Gades ſiniſtra, dextera Gangen premat,
Si effugere regna noſtra, ſi vires poteſt.
Nunquam animum inertem gerimus, aut ſorti damus
Tergum imminenti, ſi quis increpuit metus.
„ Tranquilla pauidos ſceptra, magnanimos decent
„ Afflicta. vires mens ab aduerſis capit,
„ Languet ſecundis. Sæua, prædura, aſpera
„ Armant feroces fata, cedentes premunt.
Non ſi inter aſtra, quæ futurum nunciant,

Vbi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Vbi celſus Atlas ætheris librat domos,
Nidosque rector alitum implumes fouet,
Cunas reponat, tolli & elabi ſinam.
Vbicunque tegitur, eruam, evulſum traham,
Auidamque cæde nobili aſpergam manum.
LEG. *Solymæ ſuperbæ Dux, Idumæum genus,*
Cui templa, jam collapſa, cui ſedes datum
Reficere & aras, veteris arcanum Dei,
Quemcunque tulimus, cecidit in vanum, labor.
Prærupta, deuia, inuia, emenſi ſumus.
Vt cum latentem, cœca per veſtigia
Venator indefeſſus explorat feram,
Notisque inhæret ac fauet, ſi quas videt,
Dum dubius error, luce conſumpta, patet,
Speique prædæ vacuus, & prædæ, redit.
Seu patriæ clam tecta, & antiquos lares
Petiere, ſeu clam, Rege decepto, latent;
Excidimus. aura dubia rumoris vagi,
Rediiſſe memorat, nec ſtruit dictis fidem.
HER. *Viſone puero, patrium repetunt ſolum,*
An non reperto? natus imperio puer,
Quis? vnde? quo parente? qua ſpe, qua domo,
Poſſeſſa domino regna, rapturus venit?
Quæ noſſe, primum muneris veſtri fuit.
,, *Mandare, Regum eſt. juſſa mandantis ſequi*
,, *Primum eſt: ſecundum, rite mandata exſequi.*
,, *Plus, quod miniſtro ſponte præſcribit fides.*
,, *Parere minumum eſt. Latius, cum Rex jubet,*
,, *Regis jubentis mens & vtilitas patet.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

LEG. *Seu priſca Babylon nobiles edit viros,*
Pictum figuris docta quæ cœlum legit,
Et fata condit, ſiue Perſarum inclyti,
Prope geniti inter aſtra, venerunt Magi,
Seu terra fluuiis media naſcentes tulit;
Sua quisque loquitur. quisque venturum videt,
Fouetque Regem. ſtudia magnates trahunt
Huc dubia, & illuc. plebis inſanæ furor
Sequitur præitque. Conſcii vatum, pauent,
Et obſoletis incubant oraculis,
Chartisque inerrant, quas ſiniſtrorſum legunt.
Quisque inuenit, quod ſperet, aut credat ſibi.
Tellus duobus cincta fluminibus jacet.
Hinc Tigris, hinc fœcundus Euphratæ liquor
Secludit aditus, verque perpetuum loco
Indicit. aura mitis ac Zephyrus pater
Semper recenti flore diſtinguit ſolum,
Sacroſque lucos perflat, atque herbas parit.
Pars monte ſenſim aſſurgit, & cœli viam
Indulget, exhibetque præſentes Deos:
Quos aræ & ignes ſemper accenſi vocant.
Hic Bileamus, Iſaci gentilibus
Dira imprecari juſſus, afflatu nouo
Nouoque raptus numine, excuſſit ſuum.
Hic (horret animus ſcæua, nec fanda, eloqui)
Albeſcere omnem vidit ex imo polum,
Nouumque naſci ſydus, illuſtre, inclytum,
Seris Iacôbi deſtinatum poſteris:
Tremendum Edomo, quique præfractus gerit

Sceptrum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Sceptrum Moabus hunc Idumæis dari
Finem tyrannis, hunc peregrinis metum.
Id, Rege nato, gentibus ſignum dari,
Claro, ſuperbo: regna qui flectat manu,
Qui mille regum ſpolia captorum trahat,
Et liberali vindicet cauſa, jugo
Quos impotenti ſeruitus preſſos tenet.
Hic turba mentes mota ſollicitas habet,
Dominosque jam pertæſa præſentes ſequi,
Cælo futuros poſcit, & mutat fidem.
Vt cum ſerenum, Tethyos primum ſuæ
Perfuſus vnda, Lucifer tollit caput,
Noctemque claudit; quisque venturum videt,
Aut jam videt veniſſe, dum dubitat, diem:
Sic quisque, nato ſydere, haud nato prius,
„Prædicta voluit. dulce libertas bonum,
„Majusque cum ſperatur, attonitos agit,
Et varius error, quem ſuperſtitio trahit:
„Regnisque dubiis efficax ſemper malum,
„Pietatis vmbra. Plus ſacerdotes nocent.
Hinc gens Sadoci peruicax, hinc legibus
Armata, leges Phariſæus deſtruit;
„Intentus aulæ. Cum profeſſum vindicet
„Rex ambitum, velatus, ac ſimplex, nocet.
„Seueritas, ac vita, quæ vultu tegit
„Arcana, vultu regnat, ac plebem trahit.
„Diuerſa Superi jura cum terris habent:
„Permiſta, miſcent regna, vel frænum exuunt
„Vulgo inſolenti. Tolle regnanti metum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

,,*Autoritate nixa majeſtas perit,*
,,*Quam lex tuetur, pœna nutantem tenet.*
Veſana populos vota turbantes agunt.
Sub rege regnum quæritur. nuſquam eſt nouum,
Et jam probatur. res in ambiguo labat.
HER. *Quicunq; rector, quicquid vbicunq; eſt tenes,*
Seu te vetuſta Solyma porticibus colunt,
Bobusque & aris, ſiue, quod circum patet,
Sublime, candens, ætheris magni ſolum,
Partes vicesque numinis ſummi tenet,
Seu numen hic mentimur, & cœlum tenes,
Tarpeie genitor, orte Saturno patre,
Qui cuncta jam Romana, qua Sol it, vides;
Diſplode tonitru, perfidos vates feri,
Vt vbique reges ſtare præſentes ſciant,
Fruſtraque noſtris manibus elapſi cadant.
Aut vos, habenas curribus junctis date.
Raptus per auras ſequar, vt inuiſum genus,
Cum Rege nato rapiam, & allidam ſolo;
Auibuſque membra ſparſa per campos traham.
LEG. *Incerta origo, nec ſat exactum genus*
Naſcentis. aula nulla, nuſquam inſignia
Fulgentis oſtri: non miniſtrorum manus.
Cubile fœnum. turba paſtorum aſsidet,
Creditque, quicquid rumor ac vulgus ſerit.
Pars Bethlemi vatibus viſum ferunt;
Pars, nec repertum. dubia diuerſi canunt.
Nec laudat eadem, quisquis, exoſus noua,
Fauet imperenti. Pars feroces ſpiritus,

Rebus-

Rebuſque motis impetum opponi monent:
Nec negligendum minuma rectori probant.
Pars vindicari poſſe contemptu autumat (guit
,,Quod quiſq; trepidat. Fortem & impauidum ar-
,,Deſpector animus, ac ſuæ ſortis memor.
Sic ille magni terror armenti leo,
Quanquam auidus ira, pauidum & indignum premi
Vltra juuencum, ſpernit, inſtantem opprimit,
Iubasque & armos cæde luctantis lauat.
Cui temperatrix ratio ſi accedat comes,
Brutis adempta, quicquid aduerſum cadit,
Seu ſubita proceres arma diuiſi mouent,
Seu mota plebes vnius partes agit,
Componit vſu doctus, & flecti docet
Populos rebelles. Sic gubernator ratis,
Temone modico vim procelloſi maris
Fluctusque vaſtos, arte, non vi, temperat.
Nunc vela vento laxat, ac fertur, ſuo,
Nunc cedit, obliquatque in adverſos ſinum,
Et pugnat vſu, ſupparoque auras legit.
Sic cornipes ſuperbus, ac ſtare inſcius,
Seſſore modico gaudet, ac alte gradum
Glomerat ſuperbum: preſſus, excuſſum trahit.
Effuſus idem ſæpe, nec fræni memor,
Fræno remiſſo cedit, aut curſum premit.
Sic Luca bos, immenſus, obtutu minax,
Montisque adinſtar, turre & inſtructus viris,
Iuſſus magiſtri patitur, & Mauri manum.
Ne ſperne modica, quisquis imperii regis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Momenta: nec cum ſæua tempeſtas ratem
Fert, contumacem ſtringe luctando pedem,
Ventisque & vndæ naufragum indulge latus.
Quin potius animi vela turgentis lege.
,, Conſilia plus efficere, quam vires, ſolent.
HER. *Sol, qui coruſcam rebus alluces facem,*
Sceptrumque, regni inſigne, quod dextra gero,
Furiæque veteres, noctis antiquæ genus,
Et quas perempta conjuge addidimus nouas,
Natisque cæſis; vos, Deæ, teſtes voco
Sceleris futuri. lenta conſilia execro
Abominorque. Quicquid immane, efferum,
Inuſitatum, mens adhuc intus parit,
Fugio proboque: ſponte, & invitus, ſequor.
Vel Betlehemi tecta convellam ſolo,
Paſtoribusque, rapta, convulſa, ingeram:
Vel cædibus ferroque graſſatus, necem
Per mille mortes, vnus, vnius dabo.
Si fata cœlitesque præcludunt viam,
Imisque verti ſumma jam Diuis placet;
Ibo, inferis munitus, ac tota Styge
Regnum minantis deſtruam cœli fidem.

CHORVS Senum Hebræorum.

Felix, quisquis tacitum vitæ
Securus iter tenet, ignotus
Rerum dominis, nec ſublimi
Cognitus aulæ. qui ſepoſitus
Rure paterno, non turbatæ

Populi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Populi ſtrepitu fremituque tubæ
Pacis alumnus, meßibus hornis
Vacuos curæ ſupputat annos.
Quotiesque manu ſua poma legit,
Primæ repetit tempora vitæ:
Faſtosque ſuos, non principibus,
Sed fœcundo notat autumno.
Et natales, ſemper faciles,
Similesque ſui, fuſus in herba,
Inter lætos operum comites
A ſe domita temperat vua.
Dulces epulas, non Oceani
Præda remoti, volucresque, alius
Quos orbis alit, ſed cultus hero
Diſtinguit ager. ſiue hoſpitium
Platanus præbet diffuſa comis,
Auium cantu celebrata vago,
Seu ſylua vetus; nuſquam paries
Squallidus auro. ſed quem circum-
fuſæ nemorum denſis texunt
Frondibus vmbræ.
Supra immenſus voluitur æther:
Placidos ponto Sol condit equos,
Solitos repetunt ſydera curſus,
Formas ducit Luna minores;
Aulæa, quibus clauditur orbis,
Omnibus æquus.
Vertit propriis arua juuencis,
Fœnus nulla lege negatum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Perſoluit humus. Poſt exactæ
Munia lucis, feſſum repetit
Tranquilla quies. nec magna nimis,
Et quæ ſortem non excedunt,
Iam compoſitum, ſomnia ludunt.
Cernit domitos errare boues,
Aut depulſos matribus agnos:
Spemque diurnam, quam mente fouet,
Non mendaces cernit ariſtas.
Paruum tectis ſtrepit examen,
Et feſtiui circumcurſant
Limina nati. nec ſecuros
Vnquam fallunt vota parentes.
Quæ naſcentem domus excepit,
Videt ignauum reptare ſenem.
Certo redeunt tempore lunæ,
Solesque ſuos occupat ipſe.
Sic viuenti ſponte obrepit
Suprema dies. oculosque premunt
Non optata, non ſollicita
Morte natantes, eadem rurſus
Succeſſuri in fata nepotes.
Non Herodæ rabiem trepidus
Sparſoſque videt propria toties
Cæde Penates. non Romanos
Tremit ad faſces, & quæ toto
Circumvolitant orbe ſecures.
Non, Iſacidis poſſeſſa prius,
Nunc ignotis tranſcripta gemit

Regna tyrannis. non inſolito
Tangitur aſtro. ſua regna tenet.
Cœloque colit ſemper eodem,
Quæ, per proauos tranſmiſſa ſuos,
Securus arat regna colonus.

ACTVS QVARTVS.

MARIAMNE. TISIPHONE, reliquis Furiis comitata. HERODES.

MAR. *Adſum, recluſis Tartarorum faucibus,*
Nigroq; Auerno, ſparſa Mariamne comam,
Notiſque ſæuæ cædis etiamnum madens,
Pridem peractæ. Senſit homicidam Dei,
Cœlo minantem, conuocantem Tartara,
Terræque ab atra cæde furiales faces,
Infamis Acheron: Styxque, quæ ſeptemplici
Oberrat vnda noctis infernæ chaos.
Adhuc, relictis impiorum ſedibus,
Inter nocentes gradior, & medium ſcelus.
Conueniat omne vulgus infernum licet,
Et quicquid hinc Cocytus vmbrarum tenet,
Hinc igne Phlegethon turbidus ſemper nouo:
Vbicunque lucem dirus Herodes trahit,
Plus inferorum eſt. Polluit vultu diem,
Animoque noctem turbat, & manes ciet,
Veſanus, exlex. Agitat autorem nefas,
Et quæ merentes verbere aſſiduo ferit
Mens cuique, Erinnys propria, & infandum ſcelus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Quid reſtat vltra, ſæuus vt creſcat furor?
Lucem intueri cogimur, juſſæ mori.
Vitam cruentus rapuit, vt mortem neget,
Olim ſepultæ. Liceat, extinctæ ſemel,
Periiſſe. liceat nocte ſub tota tegi.
Liceat, quietem, manibus ſolis datam,
Pati peremptæ. liceat, ignaræ omnium,
Quæcunque trepidi mente perculſa pauent,
Quæcunque dubiis ſuadet ambitio ac furor,
Crudelitate conjugis tota frui.
Quid functa rebus, functa jam luce vltima,
Mihique ſero reddita, ad facinus vocor,
Quo palleat Natura quod tellus tremat,
Et fugiat æther? Quæritur rerum parens
Ad ſanguinem cædemque cui flectunt genu
Invita noctis regna, & vmbrarum pater.
Exceßit homines, ſævit in cœlum ſitis
Hauſti cruoris. Prima vim ſenſit domus,
Convulſa ferro. conjuges, nati, jacent.
Iugata tædis, quas cruento prætulit
Thoro Megæra, quinque natorum parens,
Auo, parente, fratre rapto, liberis,
Fœcunditatis præmium ac formæ, tuli,
Caput reciſis dirutum ceruicibus.
Eatur vltra. Cur adhuc ceſſant faces,
Sæuæ ſorores? Vertite huc iras, & huc
Vallata colubris ora, & immanes comas.
Inauſpicatam rabiem, inauditam, hauriat
Totos per artus. TISIPH. Sequimur vltrices Deæ,

Sequi-

Sequimur tyrannum. Vincat audendo; nefas,
Quod nuſquam & vſquam eſt. ſe quoq; exemplo ſui.
Spargantur ora facibus. hydri ſibilent,
Totumque Auernum pectore attonito trahat.
Mens ſuis deuota diris excidat tota vt ſibi,
Auioque errore demens vim regentis neſciat.
Qualis aurigam citatus, non ſuum, currus rapit.
Hinc Megæra ducat vmbras, hinc Alecto temperet.
Erutos vultus ſepulchro, quos cruore ac cædibus
Pallido demiſit Orco ſpectet, ac viſo tremat.

HER. *Siue ominoſus, pervicax, Stygius ſopor,*
Pertentat animum, nocte ſollicita grauem,
Seu mens futuri ſceleris intuitu ſtupet;
Inuerſa Solymæ mœnia, ac tecta, intuor,
Murosque duplices. Alter in tenebras abit
Sol, alter ortum, geminus aſpectu, petit.
Video minacem conjugis vultum meæ,
Qualemque merui. video funeſtum caput.
Quid, clare Titan, æthere excuſſus fugis?
Quid ora facibus petitis, immites Deæ?
Quid ante manes impium manes vocant?
Me terra adepta, miſceatur Tartaro,
An ignibus, nil diſtat, an vaſto mari.
Dum vita ſupereſt, pateat ad crimen data:
Nedum ocioſo lubeat ad mortem rapi.
Nec dum inferos ſubimus. Hanc poſco moram:
Immane liceat agmen animarum prius
Præmittere vmbris. quas, imago nobilis,
Et cædibus perfuncta, ſub terras ſequar.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Quid arma rurſum quatitis, infernæ canes?
Stringatur enſis. Mille ſufficiam inferis.
Aut ſic recluſum pectore admoto induam,
Fati occupator. Quippe, quid, lux addita
Luci, pauores inter ac ſpes exhibet,
Quod non decora morte commutet lubens,
Inuiſus aliis, aut tremens ſemper ſibi?
Quid terga vertis, anime? quid lucem fugis?
Aduerſa quisquis trepidat, in mortem ruit,
Diſcriminum deſertor, ac vitæ fugax.
,,Ignauia eſt perire, cum præſtat mori.
Quid ora, conjux, vultu & amplexu petis?
Sepulta parce. parcite immanes Deæ.
Pridem iſta patimur. Quisquis infandum nefas
,,Admittit in ſe, mente tranquilla licet,
,,Quanquam ſuperbus ſolio, & imperii potens,
,,Vtrumque habenis temperet terræ latus;
,,Supplicia ſceleris patitur, impatiens ſui,
,,Suoſque manes ipſe præſcribit ſibi.
Quo rapior vltra? cum polo cumque inferis
Commiſſus adſto. Regna, quæ Superi negant,
Vel tollere audent, inferi ac virtus dabunt:
Quæque arma Solyma fregit, atque Arabum, manus.
Ego ille, ſacri cultor ac vindex loci,
Qui templa, jam collapſa, qui ſparſos lares,
Et derelictum numen eduxi polo,
Dîs derelictus ac polo, Diris agor,
Meique compos, caſtra larvarum incolo.
Quid iſte fert tumultus, & vultus truces

Defixi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Deſixi in vnum? quo triumphatus vehor?
Quis vincula hinc injecit, hinc tergo imminet?
Iam ſolia noſtra natus inſedit puer.
Nec quisquam opem vocatus obſeſſo feret?
Non arma templis rapta, non thalamis dabit?
Non Romuli jurata concurret cohors,
Ditemque ferro ſiſtet, ac retro premit?
Porro Quirites! Tartarus terram tenet,
Conjurat æther. tota libertas perit.
Inuicta ſi gens numen inuictum colit,
Auguſte, munus vindica ac præſta tuum.
Heu, Heu, Heu, Heu.
O pectus! ô mens! ô tropæorum decus,
Queis tecta victor ſæpe decoraui mea,
Nunquam arma coram veritus aduerſa obtui,
Aut in procella ſanguinis, parcus manu!
Quem nulla vis peruicit, aut immanitas,
Heic virginali more lamentum exequi!
Heu, Heu, Heu, Heu.
Quod non tyranni, non Latinorum minæ,
Non vlla terris gens relegata vltimis
Ante impetraſſet. non Scythes, non Sarmates,
Et quisquis vſquam ponte Danubium ſecat.
Ferrum occupetur. Texta coſtarum vltima
Contaminatus ſanguis ac vita exeat.
Ignaue, vecors, occide. hæredis tui
Proceßit aſtrum. Sceptra vt inuadat mea
Paſtoribus prognatus Hebræis puer,
Legeſque terris figat, ac reges premat?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Vt victus vni, præda naſcentis trahar?
Prius aſtra, cœlum, Tartarus, venti, mare,
In ſaxa rupesque, abditum, abreptum, ferant,
Aut hic profanæ membra diuellant Deæ.
Viuatur, vt regnetur: vt regno excidat,
Qui noſtra demens regna deſpondit ſibi.
Huc è latebris, ſi lubet, tandem moue,
Huc, ſi lubet, vim verte, ſubſeſſor meus,
Armiſque confer arma. jungantur manus,
Accedat æther, aſtra ſub ſignis eant:
Aut ſceptra vi tutabor, aut victus cadam.
Quid tetra jungis ora, quid, conjux, premis?
Non, qualis olim, purpura ac mixta niue
Ardens, coæuas ante fulgebas nurus,
Orientis oriens, mille votorum furor:
Sed Dite digna, digna familiâ inferûm;
Nec noſtra, nec jam tota, poſt facinus meum.
Iam parce, conjux. Teſtor infernas domos,
Et quicquid vſquam Phœbus aſpectu fugit;
Dolui peremptam. Lachrymas ſero dedi,
Animumque letho ſæuior preſſit lues.
Subiit imago ſæpe genialis thori,
Similisque Phœbæ, ſummus inprimis, decor;
Sed occidenti. Si qua juranti fides
Reſtat ſub vmbris, ſi quis eſt ſenſus ſuper,
Nec, luce rapta, vetera cum luce excidunt;
Amore nimio conjugis ſæui jaces.
Odiſſe mallem. Fateor, invitus licet,
Pœnituit vnum. Fateor, immitis licet,

Gemui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Gemui peremptam. Caſta ſi ferro jaces,
Et ſolus error, conjugis tractum diu
Deluſit animum; juſta & exequias dabo.
Placemus vmbram. deprecor vultum ac minas,
Genuque nixus, ſupplices tendo manus.
Abſiſte, conjux. Plura quid, Pluto, moues?
Iam littus Acheron totus exceſſit ſuum,
Et obſeratas Tartarus pandit fores.
Nunc ſigna demum mœſta Tiſiphone mouet:
Hydrisque cincta, dirum & illætabile
Deducit agmen. Hinc Alexandra graves
Intentat iras, nube terrifica minax.
Illinc tiaræ flebile oſtendit decus
Ariſtobulus. frater hinc fratri comes
Sedet perempto. Viſcera intueor mea,
Immanis, atrox tortor, atque idem parens.
Hinc longus ordo, teter, atratus, ſedet;
Damnatque, jam damnatus, autorem necis.
Quid ille, vultu immitis, ac virga gradum
Firmans labantem? Fallor! an tremulum caput
Feſſumque ſenio veteris Hyrcani procul,
Adhuc cruentum, video? Iam ſatis eſt, Deæ,
Pœnarum, & vltra. Condite obſcœnas faces,
Diræ ſorores. Inferos noſco meos:
Qualeſque feci, ſenſi, & aſpexi, Deos.

ANNA. JOSEPHVS.

AN. O fata gentis! IOS. tot ſubactæ cladibus.
AN. Quæ ſpes fugato reſtat? IOS. Aegyptus teget.

AN. Car-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

AN. *Carcer parentum?* IOS. *portus eadem atque anchora.*
AN. *O triſte nomen!* IOS. *proſperum nobis diu.*
AN. *Quo preſſa pietas.* IOS. *impios preßit mare.*
AN. *Pharaonis aula?* IOS. *noſter & Pharao fuit.*
AN. *Sedes tyranni?* IOS. *nunc tyrannis inuia.*
AN. *Iam vetita, & interdicta?* IOS. *dum jußit Deus.*
AN. *Moſes quis illi dux viæ?* IOS. *dux Moseï.*
AN. *Quo rapitur ætas prima?* IOS. *quo ſuadet ſalus.*
AN. *Vix natus, & nunc exul?* IOS. *vt fugiat necem.*
AN. *Quis innocenti vim parat?* IOS. *ſæuus, nocens.*
AN. *Quis machinator cædis?* IOS. *Herodæ furor.*
AN. *Quid caſta mater?* IOS. *comes abeuntem premit.*
AN. *Deſerta cunctis.* IOS. *Regnat, vbicunque eſt pater,*
AN. *O ſpes ſuprema! ô vota!* IOS. *ſpem firmet fides.*
AN. *Periere cuncta.* IOS. *non perit, quisquis latet.*
AN. *Et hæc ſenectus.* IOS. *tuta promiſſis Dei.*
AN. *Huc dulce pignus ſiſte.* IOS. *ne lateat, caue.*
AN. *Da jungere os vultumque.* IOS. *Rex prohibet moram.*
AN. *Tempus negatur lachrymis?* IOS. *hoſtis negat.*
AN. *Minor fugato.* IOS. *fugit, vt everſum premat.*
AN. *Quid regnum Iudæ?* IOS. *premitur, vt creſcat malis.*
AN. *Et ſpes piorum?* IOS. *ſurgit, ac neſcit premi.*

HERODES. SATELLITES. SENEX.

HER. *Tandem æſtuoſus mente ſubſidat furor;*
Dum ſtatuit aliquid, dubius, atque impar ſibi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Sic cum profundum voluit ex imo mare
Æolius horror, Eurus hinc, illinc Nothi,
Mixtus procellis Africus, cui pareat
Immanis vnda neſcit, ac paret tamen
Domino cuïque. donec incubuit ſibi,
Totumque pelagus vna tempeſtas agit.
Habet, peractum eſt. Ite, famulorum cohors,
Vbi Betlehemi tecta ſurgentis prope
Deſpectat Hebron, ite, & immeritam manum,
Quoſcunque meßis altero amplexu fouet
Sinuque matris, tollite, ac letho date.
Sic inferis litare Tiſiphone monet,
Hanc inferorum victimam poſcit pater;
Dubius futuri. Quippe, jam natum cani,
Hos inter, ima ſolia qui fundo eruat,
Ac ſumma vertat, noſtra ſi deſit manus.
Nec finibus telluris aut cœlo capi
Quicquid paratur. Tremere concuſſam Styga,
Sæuire manes, vixque rectorem pati.
Ter limen atrum patuit admiſſo die,
Ter poſtibus conuulſa ſubſedit domus,
Nixæque aheno ſponte ceciderunt fores.
Ter ipſe cuſtos ſigna latratu dedit.
Siue alterum Natura molitur Deum,
Seu ſceptra mutat orbis, ac regna excutit,
Siue arma veteres fracta Titani mouent,
Et ſic reſumunt; noſtra quem Bethle parit,
Vbique Rex eſt. quiſque naſcentem videt.
Primus, ferox, veſanus, inſomnis diu,

Aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Aut noctium ſopore perculſus, feror.
Vt turbinem cum verſat imbellis manus,
Tortumque multo verbere in gyros agit,
Vireſque ab ictu ſumit; huc i luc volat
Rotata buxus, ſpatiaque involuit ſua.
Extrema ſummam ſtrinxerat nox orbitam,
Circumque tardus egerat plauſtrum ſenex;
Cum ruere ſubito viſa, & impelli ſolo,
Regalis aula: quaque per ruptum via
Patuit cacumen, lapſus, aut terræ datus,
Ducente Phœbo, prævio aſtrorum choro,
Noſtro ſuperbus ſedit in ſolio puer.
Excuſſus animo ſomnus, atque oculis, abit.
Arma, arma, poſco. Turba dum trepidat comes,
Aut lenta ceſſat; vltimo è terræ ſinu
Invaſit aditus ſæva Dirarum cohors,
Mentemque inhibuit facibus, atque hydris manum.
Sic conſili impos, lucis exoſus moram,
Aut plebe mota dubius, aut regni metu,
Laſſus fatigo, Tartarum, terras, Deum.
Et regna quisquam ſperet, aut regno incubet?
Non ſic Charybdis vaſta, nunc hauſtas vomit
Nunc ſorbet vndas, naufrago infamis ſitu,
Verſumque fundo torquet ac reddit mare;
Vt mens regentum dubia, ſeu fraudes parat,
Seu vitat, æſtus inter alternos agit,
Et nunquam eodem trahitur, & ſemper ſuo.
Hinc ſors ſecunda ſpirat, ac pene affluit,
Dignata tecto tota vix vllo capi,

Fidem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Fidemque voto præſtat. argentum vetus,
Et quicquid vſquam voluit Eoum mare,
Huc fluxit. heîc opima tot Regum jacent.
Adſtat ſuperbus miles ac præda grauis,
Gemmisque & auro ſquallidæ fulgent nurus.
Spectate victi. pectore interea abdito
Tortor cruentus, ceu flagellis, intonat,
Et conſcius, ſe teste, commiſſum tremit:
Palletque lentis ac perit vibicibus.
Parum eſt. nouas inuitus ad pœnas agor.
Dum patimur aliud, aliud ordimur nefas.
Dii cœlitum hoc atque inferi abſumant caput,
Imoque Auerno conditum extemplo premant,
Pejuſque perdant, quam perire intelligo,
Ni recta video, quæque mens ſuadet, ſequor,
Phaſelus vt citata, quam remis agit
Acris juuentus, & lacertorum toris,
Si forte vis remiſit, aut primus calor,
Atque illam in altum prona tempeſtas rapit.
Accingere anime, ſubita conſilia exequi.
Oppreſſa tandem longo & inſolito metu
Soluatur ætas, ſeque reſtituat ſibi.
Annis duobus quicquid in lucem dedit
Vrbs quæ timetur, tolli & extingui placet.
Hos inter, orbis terror ac damnum, puer,
Sublatus, orbi ſpiritum ac lucem dabit
Quam quisque turbat. Dira pridem ſæcula,
Fœdata luxu, quicquid eſt, peſſum trahunt.
Hinc ocium torporque, dominanti grauis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Et plebis exlex animus, in reges furit.
Sic ſegne corpus, dapibus ac vino diu
Somnoque paſtum, ſanguine infeſto graue,
Opem medentis vrget, ac poſcit manum.
Torpore deſes imperî moles labat,
Vitioque gentis turbida, ac longo ſitu,
Prætumida jactat membra. mittatur cruor.
Quod quisque meruit, innocens ætas luat.
,,*Quos pœna tranſit, corripit pœnæ metus.*
SAT. *Succumbit animus, ſanguis albeſcit, pauor*
Horrore gelido pectus aſtrictum premit.
Infirma vt ætas, nullius ſceleris capax,
Mortemque nondum merita, ſpargatur ſolo?
Vt rapta matrum pignora è gremio ſecet
Cruentus enſis? ſiſte crudelem impetum.
,,*Quod ratio non dat, tempus ac ſpatium dabit.*
,,HER. *Supplicia ſemper aliquid injuſtum trahunt,*
,,*Quod publico tuetur ac penſat bono,*
,,*Quicunque regni ſceptra non timidus gerit.*
,,*Benignitati quisquis obuertit lætus,*
,,*Nec æqua ferre didicit, aut regem pati,*
,,*Crudelitatis nomine inviſum grauate.*
,,*Vertuntur odio recta. vis ſceptri perit,*
,,*Niſi imperantis firmat obſequium metus.*
Paretis? an deſpicimur, & nomen ſumus,
Fruſtraque vinclo nobilem premimus comam?
SEN. *Vt tanta matrum turba ſupplicium ferat?*
HER. *Quæcunque Regem peperit, vt Regem luat.*
SEN. *Plectatur vna.* HER. *nulla ſic pœnas dabit.*

Plectan-

Plectantur omnes. vna jam pœnas dabit.
SEN. *Cur mille miſeris crimen vnius nocet?*
HER. *E mille miſeris vna ne evadat manum.*
Dedatur vnus. mille ſubducam neci.
SEN. *Cur Rex timetur?* HER. *Rex timet.* SEN. *regno, an ſibi?* *(quis regit.*
HER. *Vtrique.* SEN. *puer eſt.* HER. *& fuit, quis-*
SEN. *Ignotus orbi.* HER. *nempe, quem natus mouet.*
SEN. *Parce immerenti.* HER. *nempe, quo fiat nocens.*
SEN. *Plebs vana trepidat.* HER. *amplius ſperat tamen,*
SEN. *Regemque fingit.* HER. *Rege ſublato, cadet.*
SEN. *Ne crede famæ.* HER. *ſæpe neglectam nocet.*
,,SEN. *Et cede populo.* HER. *ſæpe permiſſus ſibi*
,,*Regum tiaras tranſtulit populi furor.*
SEN. *Mens alta inermi bella cum ſexu fugit.*
HER. *Fœmineus animus fœminæ queſtus pauet.*
SEN. *Miſerare matres.* HER. *exui patrem quoque.*
SEN. *Miſerare natos.* HER. *& meos, tellus habet.*
SEN. *Quos prima vitæ ſors fouet.* HER. *prima auferet.*
SEN. *Lac matris inter?* HER. *Lacte reſpergi juuat,*
Lacte inferis litatur, ac cœli Diis. *(mihi*
SEN. *Per ſpes paternas.* HER. *vna adhuc ſupereſt*
De matre. SEN. *quæ nunc nobilem firmat domum*
E ſtirpe Iudæ. HER. *Sola quæ cauſa eſt mali.*
SEN. *Parens, parentis fas & affectum cole.*
HER. *Regnum parentes, conjugem, natos voco.*
Natura regno cedit, ac regno exulat,
Et jus, & æquum. juſtus eſt, quantum ſat eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Injuſtus alibi, dum ſit intentus ſibi.
SEN. *Circumſtat omne vulgus, ac miſeris fauet.*
HER. *Prædam ſuperbus, quam videt, roſtro petit*
Rector volucrum: cætera incaſſum ſtrepit
Gens omnis, aut, vi territa, in nubes abit.
SEN. *Submitte pectus. ſpiritus da turgidos*
Recte admonenti longa quæ docuit dies.
,,*Vnum ſenectus, viribus feßis, habet*
,,*Salube regnis ac ſibi, vim conſili.*
HER. *Annisque & animis regna tutati ſumus:*
Nec vis juuentæ defuit quondam ac vigor,
Nec nunc ſenectæ ratio maturæ deeſt.
Armis ſubactos, pace ſubigendos reor.
Et hac cruorem poſcit. SEN. *Invitus licet,*
,,*Moderare. fuſus cruor ad autorem redit.*
,,*Obſequia modicus ſuadet, immodicus fouet*
,,*Inobſequentes, ac ſuas vires docet.*
,,*Neſcire proprias obſecuturum decet.*
,,*Timete Reges. quisquis in populum furit,*
,,*Fauet furenti. Iuſtus irritat dolor,*
,,*Cogitque quiduis poſſe. conſumpto metu,*
,,*Poſtrema miſeris ipſa formido perit,*
,,*Audetque quiduis velle, qui ſperat nihil.*
,,*Fauore conſtant ſceptra. vi vis interit:*
,,*Et deſtituta, prima regnantem petit.*
,,*Inuidia preſſos tollit, erectos premit.*
,,*Quem lenis aura ciuitatum deſerit,*
,,*Communis odii naufragum inuoluit mare.*
Neſcitis, alto quotquot impoſuit loco

Fortu-

Fortuna, quotquot purpuræ afflauit decor,
Quid cuique liceat. deſidem regis manum
Quod temperamen inter, ac ſummum nefas:
Clementiâ quid diſtet immanis rigor.
Hæc Diua quondam, triſte & ignauum Chaos
Miſerata, formis quæque diſtinxit ſuis;
Zonam tueri juſſa, quæ leni fouet
Hinc frigore, hinc tepore, ſublimem domum
Fulgentis æthræ, temperatrix omnium.
Regumque mentes habitat, ac flecti docet:
Et æquitate cuncta perfundit pari.
Sic conſtat orbis: cuncta ſic legem tenent.
Nec ipſe, miti cuncta qui nutu fouet,
Vt quisque facinus audet, aut ſpernit regi,
Pœnis paratus, protinus lapſos premit.
Nec vim triſulcam, telaque armatæ manus
In noxium diſtringit ac vibrat caput:
Sed editum cacumen, aut rupem quatit,
Sterileſque cautes, aut latebroſas ſpecus.
Nunc alta Libani robora impulſi tremunt,
Nunc tacta Horebi pecora percuſſi jacent:
Soluſque generi parcit humano pater.
Idem ille, gentis rector ac princeps ſuæ,
Si prole matres damnet, aut ſponſo nurus,
Quoties tyrannum parturit terræ latus;
Redibit horror dirus, ac priſcum chaos:
Et quicquid vſquam eſt, fiet antiquum nihil. (venit
,,HER. *Properate famuli.* SEN. *Tardus ad pœnam*
,,*Mœſtusque, quisquis, mente compoſita prius,*

,,Delicta pendit. vix abeſt, quin exigat
,,Pœnam lubens lætusque, qui punit cito,
,,Damnetque inique facta, quæ punit nimis.
Nec crimen vllum vindicem poſcit manum.
Fama, aſtra, vates, Rex nouus, dubios agunt
Verſantque populos. mota plebs, plebem mouet.
Detur furori tempus, exiguum licet;
Quæ ſponte oboritur, ſponte tempeſtas cadet.
HER. Effœta ſenio verba nequicquam jacis,
Laudator acti temporis, noſtri immemor.
Ceſſatis? ite. juſſa jam dudum exequi
Decuit miniſtri. verba non tollunt moram.
SEN. Per hanc ſenectæ meſſem, & albentes genas,
Tremulumque, quod jam fata depoſcunt, caput,
Venerare numen. ſacra quæ ſtruxit manus,
Autoris eadem ſacra ne vertat manus.
HER. Regnum regenti numen, ac ſceptrum, reor.
Quod reſtat, vmbra ſomnii, ac ſermo merus.
Templa, aræ, & adyta, murus, argentum, pauor.
Ni, provolute genibus, hinc greſſum moues,
Hic ſtrictus enſis, pedibus eripiet viam.

CHORVS MILITVM ROMANORVM.

Victarum Dea gentium,
Quam pulcher Tiberis lauit,
Quæ, ſeptem edita collibus,
Regum colla minacia,
Et quicquid tremit Occidens,

Aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Aut Sol exoriens pauet,
Secura imperii premis;
Quis me Triptolemi, tuis
Aut Medea draconibus,
Raptum reſtituat mihi,
Raptum reſtituat tibi,
Victarum Dea gentium,
Quam pulcher Tiberis lauit?
Non jam ciuica, ceu prius,
Exercet pauidam manus:
Non jam claſsica, non tubæ,
Somnos excutiunt breues.
Non mœſtæ trepidant nurus:
Abductis nec inhoſpita
Squallent arua colentibus.
Saturni redeunt dies,
Et, quas deſeruit diu
Terras, Erigone colit.
Iam priſci generis pater,
Ferro poſtibus obdito,
Sæuam compoſuit domum:
Et jam reddita publico
Antiqua augurio ſalus.
Quà ſummum premit Adriam,
Quà Thuſco oppoſitos mari
Fines explicat Auſonis,
Pax Martis ſobolem tenet.
Pax ſecura virentibus
Cingit tempora pampinis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Pax ſpicis redimit comam.
Enſes, ac galeæ graues
In falces redeunt ſuas.
Ferrum, vomere ſe teri,
Et durus patitur chalybs.
Feſtis læta calent oppida luſibus:
Et proſcripta licentia
Antiquas repetit vices.
Pubes, nunc jaculo leui,
Nunc diſco terit aut equo,
Hoſti tempora quæ dedit.
Et nunc puluere ſordida
Campi, nunc oleo nitens,
Lymphæ Virginis inclyto
Paſsim denatat alueo.
Paſtor, cum grege languido,
Dulci carmine temperat
Vim cœli, ac gelida ſpecu:
Quam juxta trepido pede
Somnos conciliat latex.
O læta ocia Formiæ!
Lucrini ô tepidi lacus!
Bajarum ô medii dies!
O ſola Elyſiis æmula vallibus
Laſsi temperies maris,
Campani via littoris,
Lis Baccho ac Cereri vetus!
O Gaure, ô viridis qui juga Maſsici
Euan vitiſator tenes!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

O Bacta, ô Eleleu pater,
Curas vertere gaudiis,
Proceras quoque fraxinos,
Imis ſedibus, efficax!
O Præneſte, Deûm domus!
O diuortia Tiburis!
O prænobile Tuſculum!
O læti nitor Antii!
Hic junctum ſceleri ſcelus,
Quantum Maſſagetæ rigor,
Et Taurus tremat, & Scytha,
Cæſis hoſpitibus ferox,
Æuum, jam ſenio graue,
Lentum ducit ad exitum.
Et ſemper miſeris dies
Primo deterior, ſubit.
,,Ætas, ceu dubius vapor,
,,Elapſa, attonitos premit.
Sparſa temporibus niue,
Primæ decipiunt comæ.
,,Clam quisque eripitur ſibi.
,,Quicquid præteriit, fuit.
,,Nulli lux eadem redit.
,,Nulli lux eadem manet.
Donec meta nouiſſima
Includit ſpatium breue,
Et mors ſollicitis adeſt.
Quam nox irremeabilis,
Et fax, & lachrymæ, & rogus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Et lex vltima Tænarus,
Et longus ſequitur ſopor.
,,Solus ſe fruitur diu,
,,Qui præſentibus incubat,
,,Nec quicquam patitur rapi,
,,Quod ſors proſperior dedit.
Vt Quinquatribus, aut breui
Feſto cum potitur puer.
,,Cras ſerum eſt. hodie datur,
,,Quod totum annumeres tibi.
,,Vita, aut carpitur, aut perit.
Victarum Dea gentium,
Quam pulcher Tiberis lauit,
Quis me reſtituat mihi?
Quis me reſtituat tibi?

ACTVS QVINTVS.

MATRES BETHLEHEMITICÆ, Hieroſolymam aut alio cum infantibus fugientes.
PRIMA, SECVNDA, TERTIA.

PRI. *Succurre tellus: abditos aperi ſinus,*
Vel tota nunc dehiſce: depoſitum tege
Miſeræ parentis. Oſcula, infelix, habe,
Sed ſumma, ſed funeſta. Quid riſu, puer,
Moraris animum? quid meos luctus gravas,
Tuosque neſcis? Dulce ſolamen thori,
Quid os lacerto ſtringis, ac vultum premis?
O dulcis ætas, dulce, & infelix onus!

Adeſt

Adeſt ſatelles. quid manum, fati inſcius
Vberibus abdis, teque mœrenti ingeris?
,,Neſcire primum eſt cuncta, poſtremum, nihil,
,,Cum læua ſors minatur, aut miſeros premit.
SEC. *Incumbe terris nox, & amplexu pio*
Tuere matres. deſit hic mundo dies,
Rebusque pereat. triſte Sol ponto caput,
Vel conde Auerno. Si quis afflictos videt,
Si ſancta pietas vindices reperit Deos,
Nec omne cœlo numen irato excidit,
Latere liceat. Vnde, quo, retuli pedem?
Quid trepida volui? quicquid evaſi, ſequor.
Hac primum, an illac imus? vtrinque imminet
Quod fugio. vtroque fugio, nec fugio metum.
Defecit animus. lux abit. corpus ſolo
Exanime, lapſis viribus, feſſum cadit.
Erepe miſera, quo negat greſſus ſequi.
Quo pauida tendis? Nullus hic furto locus
Latebrisque nullus. obſidet matrem ferox
Natumque tortor. Vna ſpes miſeris adhuc,
Vel nulla, reſtat. Parte in extrema, abdita,
Laris paterni, plurimo ignotum ſitu,
Multisque dumis obſitum ſquallet ſpecus.
Quid caſſa demens voluo? quid reditum paro?
Hic dubia mors eſt. certa redeuntem manet.
TER. *Sublimis ægre anhelitum pulmo trahit.*
Defeſſa trepidant membra. pars periit mei,
Pars vna supereſt. impius binos ſolo
Alliſit hoſtis. vnus afflictæ ſuper

Fulci-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Fulcimen hic eſt. vnus extinctam tenet.
O nate, matri ſummus ac ſerus dolor!
O patris os vultusque, quem primo tulit
Lucina nixu! voce qua primum parens
Sum dicta quondam, jamque poſtrema vocor.
Quos vna geminos hora, quos venter tulit,
Nunc vna rapuit. liceat extremo frui,
Eodemque primo. Mitte lamenta ac preces:
Sequitur miniſtra cædis à tergo manus,
Crudelis, excors. igne ſanguineo genæ
Ardent: cruentum dextra mucronem premit.
PRI. *Qui vaſta cœli tecta, qui terram quatis,*
Aut parce nato, genitor, aut matrem feri.
Si crimen eſt peperiſſe, vel ventrem feri:
Aut nati in ortus ſponte revocentur ſuos.
Hic tutius latebit infelix puer.
Euolue dextram: nubibus ruptis preme
Auſus nefandos. nec reus tantæ necis,
Toties cruentus ante, jam toties nocens,
Et ante matrum ſanguinem, Herodes cadat.
Subſequitur audax raptor, & ferro imminet.
Accede genibus prona, dum natus latet,
Pectusque letho oppone. Si quæ olim tibi,
Faſtidiis laſſata, Lucinam tulit,
Si quæ parentem nuncupat, ſi quæ virum,
Si quæ, intuenti præſidem vitæ diem,
Admovit ori pectus, ac lacte imbuit,
Si cura matris nota, ſi pietas, fuit,
Et dulce nomen; parce genitrici vnius,

Vnique

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Vnique parce. ne duos fatum trahat.
Abiit, relicta matre, nec matre. auferor:
Pignusque quo diripitur, infelix ſequor.

NVNCIVS. HERODES.

NVN. *Infanda dictu, dira conſpectu, horrida,*
Reuoluit animus, Regii juſsi memor,
Et obſequentum. Non viam lingua expedit,
Non vox. ſoluti poplites ſubtus labant,
Pedumque trepida fallit errantem via.
Attonita partes, mens, ad antiquas redi.
Effare. nullam patitur Herodes moram.
Stat toruus ira, lachrymisque immobilis,
Ac ſupplicanti: qualis irato mari
Immenſa, fluctus inter ac venti minas,
Cautes, vel auctus cæde Marmaricus leo,
E rupe prædam mille balantum videt,
Quos ventre rabidus ſtrauit, ac leto dedit.
Leue eſt, quod omne trepidet humanum genus,
Iuſsiſſe. ſceleris ordinem expectat ſui.
Repetere totum ſanguinem auditu expetit.
HER. *Expone propere cædis indictæ modum,*
Et quo parentum quæque ſubreptum tulit.
NVN. *Vix dum orta totam nox obumbrarat diem,*
Et jam trahebat aſtra; cum extemplo, velut
Effracta nubes, ſubito quæ in terram ruit,
Cœlum ſolumque torquet, ac gyro rapit,
Aut vaſtus amnis, mole perrupta furens,

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Cum pecore tecta, ſtabula cum armentis trahit.
Tremuêre cuncta. Nox, dies, enſis, ſopor,
Sæuus ſatelles, obvia impellens manu,
Permiſcuere vota materna ac metum,
Fugam, querelas, lachrymas, iram, preces.
Vt quæque patuit prima, vim ſenſit domus.
Pars magna ferrum neſcia excepit ſui,
Somnumque mors incluſit. Hic cerebri jacet
Putamen. illic vulnere afflictum caput.
Hic pes cruentus: ſanguine hic fœdæ manus:
Hic membra lacera: truncus hic impos ſui.
Dum quisque cunis rapitur, ac matri excidit,
Necdum ominanti triſte & inſolitum ſcelus.
Pars enſe ſæuo pectus effoßi jacent,
Hauſtoque jugulo. magna pars propere ſolo
Alliſa: pars diſcerpta, pars vndis data.
Nec tota cunctis contigit mors. haud vacat
Conferre tantum. ſi quis eſt felix, perit.
Pars palpitat, pars vna, ſemineces adhuc
Attollit oculos, membraque in pœnam mouet.
Hæc inter, vrbem fama perculſam quatit,
Matrumque complet corda. Pars, orbæ volant,
Pars, prole rapta, fruſtra in abſentem furit.
Vt fœta tigris, longa per veſtigia
Relegere natos ſueta, quos ſonipes tulit,
Si forte raptor, puppe ſublatus, moram
Objecit vnda, ſæuit alto in littore,
Nec vim furoris patitur, aut explet, ſui.
Abit, redit, vagatur, incurrit, tonat,

Reſpondet

Reſpondet æther, terra mugitu fremit.
Pars impotentes inſerit cœlo manus,
Pars aſtra voce incendit, ac Diuos ciet.
Pars torpet, obſtupetque: pars terræ ſedet
Defixa: pars divulſa componit ſinu
Tollitque membra: pars reluctantes neci
Scrutatur ore, atque ipſo in amplexu cadit.
Huic animus alta nube ſuppreſſus latet,
Dolore victus, nec doloris jam memor,
Primam expetitæ mortis ingreſſus viam.
Plus altera metuit turba, quo ſpes eſt minor.
Vterque dubias pariter affectus rapit.
Hæc ſubito natum tollit: hæc toti incubat,
Vulnusque poſcit. illa ſubductum tenet:
Quæritque latebras, nec tamen latebras videt.
Vt trepida pullos mater imbelles tegit,
Cum vultur auras remige infeſto ſecat,
Et immerentem circuit penna larem,
Ter impetu delapſus, aut prædo Iouis.
Pars hæret vni. Pars parentem diuidit,
Geminosque retinet: lapſaque in vultus pares,
Dum dubitat, vtri timeat, vtrunque objicit
Certo furori. Sequitur hæc inter ferox
Immanis hoſtis, ſeque dubitanti inſerit,
Et vtrunque raptor diſsipat letho pari.
Dum mœſta genibus admouet dextram parens,
Preceſque lachrymis miſcet, ac nectit moram,
Alter cerebro raptus excuſſo jacet,
Alter cruentum corde mucronem excipit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Et ſupplicantis ora perfundit cruor.
Pars vbera inter, inter innocuas dapes,
Ignara rerum, vulnere immiti cadit:
Et ſanguinem cum lacte permiſtum vomit.
Hæc, vngue carpit ora: pars laniat comas,
Pectusque tundit: hæc amictus diripit,
Arasque prenſat, quas, cruentas, deſerit.
Hæc dubia, pignus inter & ferri minas
Dum voluit oculos, membra, quæ tenuit, tenet
Diſſecta ferro. pars humi lapſos premit
Inuita, quos tuetur, immiti pede:
Titulumque lethi, dum timet, pietas habet.
Nec vna, dum devitat intentam manum,
Totoque natum brachia moventem irrita
Et vagientem miſera complexu premit,
Queſtusque tollit, jacuit extincto comes:
Caſtisque in vlnis cæſa percuſſum fouet.
Pars mœſta, ſupplex, crine diffuſo, ſui
Pertæſa, mortem, pignore erepto, rogat:
Solamque lucem, feſſa viuendi, impetrat;
Nato ſuperſtes ac ſibi. Pars occupat
Dolore victa, triſtius lethi genus.
Animoſa cunctas inter, ac ſanguis vetus
Abramidarum, ſpiritus patrios adhuc
Animoſque retinens ſtirpis, Hoc, inquit, placet
Rex ſumme rerum, tota gens vt concidat
Antiqua Ieſſæ? Sic, pater, cœlum annuis?
In ſceptra ſic reducis antiquum genus?
Sic virga decantata, de gente inclyta,

Terris,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Terris, obumbrat vltimum Phœbi diem?
Sic aſtra nunc æquamus, & mundi faces?
Hac dextera, crudelis, immanis, ferox,
Invicte pueros inter ac matrum neces,
(Furtiua Idume veniat, & aſpiciat, licet)
Aut victimas has eruam, aut prima occidam.
Hæc fata mater, veſte contectum extulit
Ferrum, ac recepit protinus jugulo abditum.
Feralis horror tecta vicosque obſidet,
Et ſparſa tabes. ipſa, ceu funus ſui,
Vrbs luget ac lugetur. Hinc terror grauis,
Hinc lachrymæ queſtusque, palanteis agunt.
Orbæ peremptos, hos & has raptos, fremunt
Orbi atque vidui. quiſque ſpem generis gemit,
Vulnusque ſentit. Forma non eadem mali,
Idemque vbique ſquallor, ac ſimilis ſui.
HER. *Super aſtra victa gradior, & fatum premo.*
Siue inferis, ſeu cura jam Superis ſumus,
Regnum tenenti nulla lux tollet mihi.
NVN. *Tanto cruore quod ſtetit, magno ſtetit.*
HER. *Quid ille, regum natus exitio puer,*
Cui cecidit ætas omnis, ac pœnam dedit?
NVN. *Seu fraude vatum, ſeu miniſterio poli,*
Vt quiſque vulgo credit, ac vulgus ſibi,
Subductus, aut elapſus, Ægyptum tenet.
HER. *Nunc totus ardet animus, atque exæſtuat,*
Nunc fluctuatur cor, & exundat, meum.
Deſpectus atque invltus vt lucem traham,
Victusque pueri jura & imperium feram?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Non ita me in armis gens rebellatrix ſoli
Experta quondam, ſæuaque Antigoni manus,
Et Parthus acer: quosque ferrum hoc abſtulit,
Et nunc ſub vmbris vltimi manes tremunt.
Ferte arma, ferte tela. Iam Memphin peto:
Vt buſta Regum vetera cum cinere eruam,
Propinqua cœlo. Vel domum, ſeceſſibus,
Ambagibusque, & irrepertis fraudibus,
Mille inuolutam, euoluam, & explicitam dabo.
Oblite rerum! victor Aegyptum premi,
Gentis Latinæ clauſtra, Romanus ſinet?
Nec jam arma terrent priſca? ſic notus ſuis
Auguſtus vltor? cujus vnius manu
Aurora tota cecidit, & tergum fugæ
Deuictus orbis, regna victori dedit.
Non ſic abibit. ſtirpe cnm euerſa, eruta,
Vbicunque tegitur, vel ſupremi numinis
Complexu & vlnis abditum, vita exuam,
Funusque, poſt tot funera, extremum cadam.
Adeſte Diræ; ſiue dubitantes ſequi
Laſſasque, noſtrum defatigauit ſcelus,
Toties vocatas; ſiue Furiarum ſatis,
Et inferorum pectore hoc clauſum gero;
Adeſte tantum. Fornicem impoſitum prius
Ardentis æthræ feſſus excutiet ſenex,
Arctosque ſiccas ſubditum inuoluet mare,
Quarum illa Graios, illa Phœnicas videt,
Quam ſubitum & atrox deſit Herodæ nefas.
In propria vertor. Satis alienus cruor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Vrbi immerenti fluxit. accedat meus.
Supereſt Iudæ ſanguine ac regno edita
Proles parenti, quique nunc thalamos tenet
Salomæ ſororis. victimæ hæ Regi cadant,
Dubiamque certa cæde tutentur domum.

MATRES HIEROSOLYMITANÆ.
ANGELI.

Dulces animæ, quas ante nefas
Lethum rapuit, quas ſubductas
Vitæ pelago, nunc portus habet;
Non vos illic ſpes ſollicitæ,
Non ambitio, non dira fames
Exercet opum; major habenti:
Non ſæuities, graſſata ſemel,
Quæ ſecuros inuaſit adhuc,
Finemque dedit, vixdum expertis,
Noſſe malorum. Nunc parta quies,
Interque pias, fati immemores
Lætosque dies, ducitis, vmbras.
Nos tot votis laſſata fugit
Mors ſub domino, perque aßiduos
Rapta furores voluitur ætas,
Ingrata ſibi. ſuadetque mori,
Nec poſſe datur. Non irati
Dextra Tonantis, non Oceanus,
Toruusque pater, qui ſublato
Diuerſa mouet regna tridenti,
Dirum facinus tegat, ac plenos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Sanguine riuos. Redeat pontus,
Redeant veteris ſæcla Noachi,
Cum, damnato ſceleris mundo,
Sola ſuperſtes domus una fuit:
Vix tot cædes tantumque nefas,
Quæ damnatum perdidit orbem,
Eluat vnda.
Non qui claræ túrres Sedomæ,
Et flammatæ tecta Gamoræ
Perdidit ignis. non ſi totus
Eat in flammas, ruptisque ruat
Nubibus æther.
Miſerum juxta mortale genus,
Spes ambiguas interque metus!
Ite parentes, ite ac tantis
Sobolem votis poſcite Diuos:
Thalamo ludat feſtiuus Hymen,
Læta reſonent atria pompa,
Feſtis reſonet plauſibus æther,
Cum naſcentem lux prima videt.
Ite, hæredes tollite natos,
Et ſpes longe mittite veſtras:
Ite, ac ſteriles damnate nurus.
Quidquid læti poſcimus, hic eſt:
Huc vota cadunt, funeſta ſibi.
,,Quotquot cœli ducimus auras,
,,Horæ ſpolium cuncta mouentis
,,Ludusque ſumus. cum tota fauet
,,Fortuna, magis poſt vota furit.

,,*Leuis, ac nulli ſperanda diu,*
,,*Quantumcunque eſt, quod prona dedit;*
,,*Plus eripitur, cum ſæua nocet,*

ANGELI.

Ite, ſquallidæ parentes, membra jam terris date,
Quæ, cruore delibutæ, germen emittant nouum,
Inclytum, pauoris expers. Iam juuentus naſcitur,
Quæ per ignes, per rotarum dira tormenta ac cruces,
Numini pulchros dicabit victimarum ſpiritus.
Quæ tyrannorum cruentas cæſa laſſabit manus:
Et viam monſtrabit orbi, ſanguinis compendio,
Quà patet ſupremus æther; præuio primum Duce,
Quem, Deo nunc grata, Memphis abdito condit
ſinu.

FINIS HERODIS
INFANTICIDÆ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

PETRVS CHRYSOLOGVS,
De Infantibus cæſis,

SERMONE CLIII.

COorta Regi cohors ſua, magis præmori quam commori tota geſtit. Chriſto dicati milites cœperunt ante militare, quam vivere, ante pugnare, quam ludere: fundere ante ſanguinem, quam lactis vbera perpotare. Ardentes animæ, moras corporis non tulerunt. A gremio ad furentes hoſtium cuneos peruolantes, anticipant virtutibus blandimenta, vulneribus oſcula, vnguenta ferro. vt cœlum poſſint ante inhabitare, quam terram: præmia ſpiritus ante portare quam carnem: ante referre triumphos Deo, quam perferre hominum nutrimenta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

HYPOTYPOSIS INFANTICIDII,

EX

BASILIO, Seleuciæ Epiſcopo.

Ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ τὸ συμπαθὲς ἅπαν ἐκτεμόντες τῶν οἰκείων ψυχῶν, καὶ βουλευσάμενοι νικᾶν ταῖς ἀτοπίαις ἀλλήλους, δρόμῳ πρὸς τὴν πόλιν ἐφέροντο, τὰς δεξιὰς ἀνατείναντες ὡπλισμένας, καὶ ταῖς τῆς Βηθλεὲμ ἐμπεσόντες ἀγέλαις, τοὺς ἁπαλοὺς ἄρνας διεσπάραττον· καὶ πανταχόθεν αἱμάτων ἀναβλύζουσαι πηγαὶ δαψιλῶς, τὸ τῆς γῆς ἔχραινον πρόσωπον. καὶ οὐδὲν ἐφαίνετο πρὸς σωτηρίαν τοῖς ἀπολλυμένοις ἀρκοῦν. οὐκ οἶκος κατακρύψαι τὴν ὑποστελθοῦσαν δυνάμενος, οὐχ ἱερὸν φόβον τινὰ τοῖς φονευταῖς ἐμποιοῦν, οὐ λεληθυῖα σπηλαίου κατάδυσις· ἀλλὰ πανταχόθεν οἱ παῖδες ὡς δυσμενεῖς ἀνιχνεύοντο, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν τὴν μάχαιραν διελάνθανεν, ἕκαστος, ὡς αὐτὸς ὢν ὁ Χριστός, ἐν τοῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ἑκάστου ζητουμένου αἵμασιν. ὅσαι δὲ ἦσαν τολμηραὶ καὶ θρασεῖαι μητέρες, ἀντερείδουσαι τὰς χεῖρας ταῖς ἀκμαῖς τῶν ξιφῶν, ἐπλήττοντο μὲν ὑπὲρ τῶν παίδων ἰδίαις πληγαῖς· πλέον δὲ ὠφελοῦν οὐδέν· ἀλλὰ μακρότερον ἐποίουν αὐτοῖς τοῦ κινδύνου τὸν χρόνον. ἄλλαι δὲ ἐπιβαλλόμεναι βιαίως, ὡς ἐφελκομένων τῶν τέκνων, ἅπερ ἔτυχον μέλη περισφίγξασαι ταῖς χερσί, ταῦτα ἔχουσαι μετὰ ταῦτα μόνον ἐφαίνησαν, τοῦ σιδήρου τῇ τομῇ καὶ τοῖς ἕλκουσι τὸ παιδίον μερίζοντος. καὶ ἡ μὲν τὴν χεῖρα τυχόν, ἡ δὲ μέρος ποδός, ἡ δὲ ἄλλο τι μέρος ὡς ὅλον ἀπέχουσα τὸ τέκνον ἀπέτρεχε. πολλαὶ δὲ τῷ τῆς φυγῆς δρόμῳ τοῖς ἤδη κειμένοις ἐπικαταπίπτουσαι σώμασι, καὶ τῷ στερεῷ τῆς γῆς προσαράττουσαι τὰς ἁπαλὰς αὐτῶν ἐπιγονάς, οὐδενὸς ἐδέοντο ξίφους εἰς τὴν τῶν παίδων ἀπώλειαν. ἤδη δέ τις τῷ μέλλοντι πλήττειν προϊσχομένη τὴν παῖδα, καὶ πολλὰ κατὰ τῆς ἰδίας ἐξορκοῦσα γονῆς, τοιαῦτα ἐβόα δακρύουσα· χάρισαί μοι, στρατιῶτα, τῶν ὑπὸ σοῦ πραττομένων τὴν ἄγνοιαν, καὶ περὶ τοῦ παιδὸς ἐμὲ κειμένην ἐπίδειξον· καὶ μὴ λυπήσῃς οὕτω πικρῷ θεάματι μητρὸς ὀφθαλμούς. ἔστι σοι μήτηρ που πάντως, ἔστι σοι καὶ γυνὴ κεκτημένη παιδίον. οἶσθα ὅπως ἐπὶ τοῖς τῶν παίδων δεινοῖς τὰ τῶν γεννησάντων σπλάγχνα διαταράσσεται. τῷ δὲ ἐπεκάμπτετο μὲν ἡ ψυχή, καὶ δάκρυον ἐχεῖτο

κατὰ

κατὰ τῶν παρειῶν, τῇ δὲ Ἡρώδου λύπῃ δουλεύων, ἔτι ῥεόντων τῶν λόγων, ἐν ταῖς τῆς γεννησάσης ἀγκάλαις τὸ παιδίον ἀπέσφαττε, καὶ τὴν ἱκεσίαν ὁ τοῦ φόνου διέκοπτε θρῆνος. καὶ ταῦτα αὐτοῖς τολμῶσι, καὶ πράττουσιν, εἰς πλείονα μανίαν ὁ θυμὸς ὑπεθήγετο, καὶ τοῖς οἴκοις εἰσεπήδων αὐτοῖς, καὶ πάντα ἀνηρεύνων ἐξεστηκόσι καὶ φόβου πνέουσιν ὀφθαλμοῖς, καὶ πρὸς τοὺς ὑψηλοὺς θαλάμους ἀνέτρεχον· εἶτα ὑπὸ τὴν κλίνην τυχὸν, ἢ τοιούτῳ τινὶ παιδίον εὑρόντες κρυπτόμενον, μόνῳ τῷ κλαυθμυρισμῷ μηνυθὲν, ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἐσφενδόνουν, ὁποῖα λίθον ἐπὶ τὰς ἀγυιάς· τῇ τοῦ βασιλέως ὀργῇ τὸν οὕτως ἀνόσιον χαριζόμενοι θάνατον. βοὴ δὲ ἐγίνετο συμμιγὴς, καὶ πένθους ἦχος ἐπεκράτει ποικίλος· τῶν μὲν ἤδη μειζόνων παίδων ὀδυρομένων τοὺς ἀδελφούς· τῶν πατέρων δὲ ὀλοφυρομένων οὓς ἔτεκον· τῶν μητέρων δὲ οἰμωγαῖς ὀξείαις κεχρημένων ἐπὶ τοῖς πάθεσι· τῶν γεγηρακότων δὲ οὔπω τοιοῦτον ἑωρακέναι βοώντων οὐδὲν, οὐδ᾽ ἐν πολεμίων ἐπιδρομαῖς· πάντων ἐπιμεμφομένων τῷ πικρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης φωτί. τέλος δὲ ἐχούσης τῆς οὕτω καλῆς ἀριστείας, τῆς στρατηγίας καὶ τοῦ στρατοπέδου διασκεδασθέντος, ὡς ἐπὶ νίκῃ λαμπρᾷ, πάλιν ἀνεζωπυρεῖτο τῶν μητέρων ὁ θρῆνος, καὶ τοῦ δακρύειν ἐξουσίαν λαβοῦσαι, λοιπὸν ἑκάστη τὰ τοῦ παι-

διου ἄλλα ἀλλαχόθεν μέλη συνέλεγε μετὰ δακρύων καὶ τὰ διατμηθέντα βιαίως ὁπωσοῦν εἰς ἓν συναρμόζουσα, καὶ τὸ λοιπὸν ἐπιζητοῦσα, καὶ τοῦτ' εὑρεθὲν περιπτυσσομένη πολλάκις, καὶ περιθεῖσα τοῖς κόλποις τὸ σῶμα πᾶν, ἐβόα σφοδρῶς· οἴμοι παιδίον ἐμόν, οἴμοι· οὐκ ἐπὶ τοιαύταις ἡμῖν ἐλπίσι γεωργηθέν. πῶς μὲν ὁποῖα κλάδος ἐβλάστησας, πόσῳ δὲ κάλλει ἐκόμαζας, πῶς δὲ ἀγαθῆς ἐλπίδος ἀπέδους μοι σπέρματα, ἀθρόον ἀπέπτης τῶν ἐμῶν χειρῶν; διανάστηθι, προσαποτίναξον τὸν ὕπνον, ὃν ὁ τοῦ βασιλέως φθόνος ἐπήγαγε. μετάδος μοι τῆς χαριεστάτης φωνῆς· ἐφαπλώθητι ταῖς ἀθλίαις τῆς γεννησάσης θηλαῖς· ἕλκυσον ὃν ἐφίλεις πάλαι μαζόν· τοῦ τῆς μητρὸς σεαυτὸν ἐξάρτησον αὐχένος. σιγᾷς; ἠρεμεῖς; οἴμοι τῶν κακῶν. πῶς συνυφανῶ τὰ μέλη σου πάλιν, ἅπερ ἡ μάχαιρα κατέτεμεν ἀφειδῶς; ποία δὲ μήτρα πρὸς τὸ σεσωματῶσθαι πάλιν γενήσεταί μοι ὑπουργός; ποίαις δ' ἄρα χερσὶ τὴν ἀναγκαίαν σοι ἐπισωρεύσω γῆν; πῶς δὲ ἐμαυτὴν τῆς σῆς χωρίσω μορφῆς; τοιούτων ὀδυρμῶν ἡ πόλις πεπλήρωτο, παραθηγούσης ἑκάστης ἑκάστην εἰς οἰμωγήν· καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς τεθνεῶσι παισὶ θρῆνον ἡ τῶν ζώντων ὄψις ἐφήμερος ἐξέκαιεν.

DANIELIS HEINSII
POËMATIA
ALIQVOT,

quæ in poſteriori Poëmatum editione deſiderantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ODE PINDARICA, IN OBITVM NOBILISS VIRI SCÆVOLÆ SAMMARTHANI, GALLI.

STROPHE.

MAter mea,
Belli tonitru, regia Ganda,
Quam ſæpe Parnaßi nouis
Floribus ac ſertis,
Freti juuenta dulcibusque Muſis,
Qualia Phœbeæ volucres
Gratiarum amœnis
Sublegunt ex hortis,
Decoramus; nunc, mea Mater,
Haud vſitatam gentibus Italis
Deprome paxillo chelyn,
Carminis Auſonii reginam.
Qua quondam Dircæus olor,
Deuio calore raptus,
Iſmeni nobilis fluenta
Perſonuit, dominasque Thebas.

ANTI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

ANTISTROPHE.

Carmen nouum,
Carmen querulum, flebile carmen,
Lugubre carmen poſcimur:
Quale tenebroſa
Seu populi, ſiue ilicis, ſub umbra,
Integrat infelix Ityli
Mater, inuidenda
Artifex Muſæ per-
petuæ; ſeu pallida languet
Nox, ſeu relictas lux repetit vices.
„Nam triſte fatorum ac graue
„Omnibus incubuit, ſemperque
„In terris incumbet onus;
„Inuidum bonis. nec vnquam
„Mortalis, legibus ſolutus
„Extitit inferiæ paludis.

EPODVS.

At paucis immortalem
Sub pectore ignem accendit
Iapeti ſoboles diuina,
Pauci trans Acheronta nigrum
Septemplicemque Auernum,
Se, populosque ſuos,
Et reges, populi ductores,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Cum ſceptris, cumque tiaris,
Aeternitatis in gremio locaruut.
Quos inter, Sammarthane, tuus
Flammeus emicuit vigor:
Siue Mantuanæ
Vectus alitis penna
Pulchram patriæ pubem educis:
Siue Thebanæ volucris
Aemulatus anfractum,
Aetherem natas, ſecasque
Nubium auios tractus:
Siue animas, Muſis acceptas
Traducesque cœli,
Fœcunda mater Gallia quas dedit,
Nigro teneri non ſinis ſub Orco.

STROPHE.

Quod Thracia
Stirps Calliopes, inclyta cantu,
Vouiſſe fruſtra creditur.
Namque ſub amplexu
Effluxit vmbra flebilis mariti.
Tu Styga, tu leges Triuiæ,
Iuſque Ageſilæ mag-
ni, & fores haud vnquam
Reſeratas vatibus vllis,
Audax Deorum ſemen, amabili
Linguæ veneno, patriæ

Ciui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Ciuibus innumeris, quos lethi
Inuoluit fatale chaos,
Pandere auſus es: tuosque,
Magne heros, Tænaræ paludis
Soluere compedibus clientes.

ANTISTROPHE.

Rarum decus:
Quod poſteritas lege ſepulchri
Et longa ſubducet dies.
Me tamen, haud fruſtra
Longe ſub Hæmi nobiliſque Pindi
Saltibus edoctum choreas,
Et lyræ modos The-
banæ, amor pertentat,
Batauorum è littore curuo,
Quà bellicoſus cautibus aſſilit
Neptunus, allabi tuum
Ocyus ad tumulum, cum clango-
re ingenti. vt, cum purpurei
Fulminis ſatelles, inco-
la altorum montium, repente, ex
Aëre præcipitat profundo.

EPODVS.

Quam circum ſyluæ immenſæ
Omniſque clangit tellus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Remigio volucri percuſſa.
Hic te, magnanimum patriæ
Triſtes leuare curas,
Viribus eloquii,
Aurigamque ſimul, Muſarum
Aeternos flectere currus
Haud indecorum, voce canam ſuperba, il-
luſtri: quam læta Europa parens
Audiet, & choreæ ſoror
Explicabit Echo.
,,Nata cœlitum virtus,
,,Famæ volucris læta amplexu
,,Creſcit, immenſi patiens
,,Temporis, neque infames
Horret æmulos, nec vllum
Dentis inuidi morſum.
Quam tibi, perculſus virtute
Ebriusque tanta,
Auro refulgentem vt pateram & mero,
Magni ſacerdos Delii propino.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

In expeditionem Indicam ad Sereniſſ. Venetorum Rempub. iiſdem modis, quibus Sæculare Horatii carmen ſub Auguſto à matronîs Romanis cantatum ac ſaltatum eſt.

Diua, quam cœlo generatus alto,
Trous Antenor, patriæ ſuperſtes
Fixit, æternamque dedit profundo incumbere ponto,
Sæculis nec bis ſuperata ſex, nec
Vllius ferri metuens nec auri,
Thrax licet, totoque animoſus Indo
Inſtet adulter
Virgini intactæ; ferus ille & acer,
Et maris terræque tremor Latinæ,
Boſphoro ſi quà mouet, & vadoſum
Circuit æquor;
Mille Grajarum dominatus vrbium;
Hic fugax bello, meliorque furto,
Callidus tactas precio redemptor
Vertere mentes:
Sit modus ferro, Superi, precamur
Ciuico. noti coeant in vnum
Auſones: juncti coëant amici in
Fœdera Belgæ.
Siue, quos priſco tenet obligatos
Seruitus Regi, patiens jugari:
Siue, quos ſanguis melior ſuperbum
Egit in hoſtem.

Quic-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Quicquid è Trojâ ſupereſt, ſuperſit
Adriâ in magno, dominumque, fractis
Rebus Æneæ, ſociatus illic
Arceat hoſtis.
Omnis Hiſpanum premat inſtitorem
Mota libertas, ratibusque Iberi
Fomitem belli populemus Indum
Lecta juuentus.
Hoc parens ſeros agat obſecratus
Poſteros, quà cæruleum cubile
Sol adit pronus, croceusque Eoo
Surgit ab ortu:
Hoc ſuis matres præeant alumnis,
Hoc ſciat nutrix, & adulta virgo:
Nulla pax terris niſi poſt ſubactum
Reſtat Iberum.

In Animadverſiones ad Sacrum Novi Fœderis, præſertim Syriaci, contextum, authore Ludouico de Dieu.

VIr cœlitus mirande, vir pignus Dei,
Rarumque munus additum mortalibus,
Quoſcunque lato terra complexu tenet,
Et circulari Phœbus aſpicit rota,
Quem primo ab ortu, quà ſerenat ætherem,
Accedere auſus, vixque naſcentem ſequi,
Belgarum aduſque clauſtra, & extremum mare,
Victum ſuperbus & triumphatum trahis;
Quæ lingua laudes digna proſequi tuas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Edocte quaſuis? Seu Palæſtino placet
Diſertus ore, ſiue Chaldæo, aut Syro,
Siue Æthiops peruſtus, aut felix Arabs;
Obſtrictus omnis Ortus applaudet tibi,
Et ora ſoluet. Omnis intuebitur,
Non fabuloſis aut ſepultis ritibus,
Romana queîs gens & Pelaſgorum tumet,
Emancipantem, larga quæ dedit manus,
Et autor ipſe muneris tanti Pater:
Qui fœdus immortale mortalis Dei,
Mortalis, immortalis, ac ſemper Dei,
Viam ſalutis, diſciplinam gaudii,
Quod cuncta vincit, fine temporum caret,
Tot gentium fulgore perfundis nouo:
Emenſus ante, quicquid ignotum, abditum,
Et involutum vox Prophetarum canit,
Oraculorum qui ſub obtentu latent,
Et veritati regiam pandunt viam.
Adeſt labori ſeque ſufficit tuo
Rex ipſe rerum: ſiue facundus ſacrum
Imples theatrum, mente ſublimi, ignea,
Et verba fundis plena veraci Deo:
Siue in nepotes ingenî vires tui,
Æternitatis candidatus, explicas,
Nondumque natos lumine inuoluis tuo.
Cœli ſacerdos, poſteris ſacrum caput,
Amor piorum, quos amabili jugo
Sponte ac volentes vitæ ad exemplum trahis,
Hæres paternæ laudis atque adoreæ,

Quem

Quem vox diſerta, digna majeſtas polo,
Alte recepta conſciorum mentibus,
Oblivioſo ſegregat ſilentio,
Coloniana ſpes opuſque, ſanguinis
Inuſitati germen, vt facundiæ;
Sic te fauor benignus, ad metam vehat
Conſentientis eruditorum chori,
Sic cuncta diſcas, cuncta doctus aſſeras
Quæ barbarorum fœda deſtruxit manus,
Sic inuolutum quicquid, aut reconditum
Imperuiumque, charta cœleſtis tegit,
Tecum peritus orbis aſſcribat tibi,
Famæque liuor ipſe ſubſcribat tuæ;
Vt auſpicato aſſurgit ac plaudit tibi
Mens Heinſiana, priſco amore ſaucia
Laudis tuorum: Goliique Sol recens
Exortus orbi, nec minus capax tuæ
Et fautor ardens Imperator gloriæ.

Ad Sereniſſimam Venetorum Rempublicam, cum Italiam Philippi Cluuerii eidem ipſe inſcriberet.

REgina Ponti, fulmen Italæ terræ,
Orbis voluptas, quam ſuperba majeſtas
Dolensque vinci, legibus ſuis tutam
Infixit vndis, indomabilem terris;
Tuas ad aras, orbis arbiter magni,
Et ordinator, & peritus emenſor,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Et omnium luſtrator, omnium exactor,
Ex orbe toto, mente quem tenet fixum,
Illuſtre munus, Italam dicat terram.
Vt quæ voluptas, quæque culmen eſt rerum,
Et fons, & omnis elegantiæ meta,
Tibi imputetur, Diua, maximæ rerum,
ITALICA TELLVS, PRINCIPI ITALÆ TERRÆ.

In Philippi Lansbergii Commentationes De motu terræ, deque aſpectabilis cœli typo.

Metator ille ſyderum remotorum,
Et impeditæ veritatis interpres,
Nulli ſecundum magna quem tulit Ganda
Cœli latebras, ultimoſque ſeceſſus,
Recludere orbi, ſæculiſque venturis;
Nunc major annis, & propinquior cœlo,
Cui ſemper inſtat ſemper incubat mente
Movere terram, ſtare perdocet cœlum.
Senex, ſenectæ perſpicacis exemplum,
Senex, juventa perſpicacior quavis,
Quam falſus error, aut opinio veri,
Pellace fuco continenter involvit,
Terræque fixam fixa detinet Terra;
Quis te, beate, quis beatior ſpirat?
Cui tot laborum, gloriæque jam partæ,
Et veritatis, & ſui, polus centrum eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

In Furium ac Megæram, Luſitanos, cum Filium nouo & profano cultui publice dedicarent.

Megæra Furij, & Megæra Furius,
Vterque mango veritatis ac Dei,
Natum Molocho, plurimis ſpectantibus,
Votam dicatam conſecrarunt victimam.
Parens vterque, prima pars piaculi,
In hoc theatro, quo dicatus eſt puer,
Stetêre pulla veſte, veſte ſquallida,
Paßis capillis altera, alter lurido
Tetroque vultu, qui dicatos Tartaro
Et obſidentes buſta terreat ſtriges.
Nec ominoſæ defuere lachrymæ,
Quas atra mens, & conſcientia grauis,
Haud ſponte diris exprimit nocentibus.
Tandem parentum victima, ac pompæ caput,
Piacularis venit in ſcenam puer,
Viuum cadauer, diſcolor, diſpar ſibi,
Et inquinatis concolor parentibus.
Pullus Molocho conſecratus eſt color,
Solos Molochi qui ſacerdotes decet,
Colore ab ipſo quos Camillos dicimus.
Locus Molocho deſtinatus ac ſacer,
Si qua Syrorum ritibus datur fides,
Ipſique ſi quid creditur nato Dei,
Vero Gehinna nuncupatur nomine;
Mox puniendis dedicata ſontibus,
Et inferorum nuncupata nomine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Hanc ore diro, geſtibusque mimicis,
Solos Molochi quod ſacerdotes decet,
Paſſis capillis altera, alter lurido
Tetroque vultu, dum dicatur victima,
Parens vterque prætulit ſpectantibus,
Megæra Furij, & Megæra Furius,
Duo hiſtriones qui Gehennam dedicant,
Natosque ſecum qui Gehennæ dedicant.

In obitum Iohannis Buxtorfii.

SI fas eſt, vir magne, tuos accedere manes,
Quem candor niueus, quem tibi junxit amor;
Perculſo, quacunque patet, cum gentibus, orbe,
Priuatos gemitus ad tua buſta fero.
Europa ingenti lachrymas effundit alumno:
Tecum pars Aſiæ prima, ſepulta jacet.
Nec tantum infelix Solyme ſua damna recenſet,
Quæ viſa eſt iterum, te moriente, mori:
Cum victa victrix Babylon ſua pectora tundit,
Et jungit lachrymas vtraque læſa ſuas.
Nec jam fœmineum ſibi vindicat illa laborem,
Quæ melius tali ſtat recidiua manu:
Nec tumuli poſt buſta tui memorentur Iones,
Nec ſe Pyramidum nobile jactet opus,
Nec Mauſolei pendentia fornice tecta,
Nec teſtata ſuum cornibus ara Deum.
Omnia priſcorum poſt ſe monumenta reliquit
Quæ terris cineres monſtrat, amice, tuos.

In

In obitum viri clariſſ. Jani Gruteri, optime de omni eruditione meriti.

SI fas eſt, pietasque ſinit lugere beatos,
Quos ſperata diu ſuſtulit atra dies,
Inferias, Grutere, tibi, tua cura, Camœnæ,
Et, perculſo tuo funere, Roma, venit.
Flet Tiberis, ſeptemque rigant ſua culmina montes,
Et quiſquis gemini culmina montis amat:
Seruatis qui ſæpe tibi tot ciuibus olim,
Aptauit capiti debita ſerta tuo.
Nec modus aut lachrymis, aut lex queat eſſe dolori,
Publica quam toties tantaque cauſa ciet:
Ni truculenta tuo luſiſſet ſtamine Parca.
Inuidiam culpæ detrahit illa ſuæ.
Exilium mortemque tibi, dum vita manebat,
Indixit, nulli parcere certus, Iber.
Vidiſti patriam cum libertate cadentem,
Et profugum profugi deſeruere tui,
Quæque tibi vita fuerat jucundior ipſa,
Ante oculos periit bibliotheca tibi.
Infelix, patriæque tuæ vitæque ſuperſtes,
Fleuiſti, extremum non properare diem.
Quod ſupereſt, morti merito fatisque negatum eſt,
Et quicquid poſt nos reſtat, eritque, tuum eſt.
Vixiſti, vitæ ſeries nunc incipit actæ;
Quæ doctæ precium ſedulitatis habet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

In obitum Petri Colonii.

PRæſidium miſeræ ſpeſq; intercepta ſenectæ,
Cui jam crudelis vita futura ſua eſt;
Sic ſubito, ſic totus abis? ſic, denique, de te
Iam præter lachrymas vis ſupereſſe nihil?
Iam tibi maturos genitor ſpondebat honores:
Tu quoque quod nolles, vouerat ipſe ſuos.
Iam Macetæ campos euectus & alta ſophorum
Dogmata: jam multis, te quoque, major eras.
Vincebat cœli ſtudium, quo totus abibas;
Tam ſimilis patri, quam pater ipſe ſibi.
Iam dulces genitrix de te ſpectare nepotes,
Et dici genitor jam properabat avus.
Invidit funeſta lues, ſpesque abſtulit omnes.
Sic mihi, ſic matri, raptus & ipſe tibi es.
Reſtabant jam pauca tibi, ſed plurima nobis,
Quos tuus accendit, non ſatiauit, amor.
Vna dies vetuit, primumque abrupit amorem,
Et ſecuit vitæ ſtamina cœpta tibi.
Tum quoque, ne tempus vacuum virtutis abiret,
Parsque foret vitæ diſcolor vlla tuæ,
Fatales moriens docuiſti vincere leges,
Et primo vitæ tempore, malle mori.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

In obitum Thomæ Erpenii.

QVi primum è tenebris Orientem adducere Solem
Cœpiſti in Batauos, ô decus omne tuis,
Tene etiam ſuprema dies mortalibus vmbris
Addidit? & mores nil potuere tui?
Nil niueus candor, nil ſancta modeſtia, nil mens,
Qui cœli in terris incola ſemper eras?
Tot jam annos menſesque, tuo pendemus ab ore,
Seu totum hoc ratio, ſeu fuit acer amor:
Acer, & inſolitus, qui me tibi junxerat vni;
Sæpe etiam paſſus vix meminiſſe mei.
Tu Grajorum adytis immerſum, & inertibus vmbris,
Iuſſiſti ad portus flectere vela tuos.
Et nunc in medio luctantem gurgite pinum
Deſeris. heu fati lex inopina mei!
At ſaltem preſſeſſem oculos in morte natantes,
Hauſiſſemque anima deficiente tuam!
Tot ſaltem excelſas fixiſſem pectore voces,
Quot fruſtra effundit, jam moriturus, olor.
Quinetiam, nomenque meum morientis in ore
Perſtitit, & totus, tum quoque, noſter eras.
Vita aliis erepta ſua eſt: nos odimus. & fas
Cum Sole in terris deficiente mori.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

In Anti-barbarum Sixtini Amamæ.

IMproba majorum quæ nata eſt tempore primum
Barbaries, noſtro tempore pulſa fuit.
Græcia nata fuit: Latiæ creuere Camœnæ.
Quisque ſua Muſas fouit & auxit ope.
Nec ſummi procerum, nec Regum prona voluntas
Defuit. ex illis pars quoque noſtra fuit.
Orta dies fuerat. ſed quæ, vix orta, repente
Occidit, & noctem ſentit adeſſe ſuam.
Has tenebras inter dubiæque crepuſcula lucis,
Altera fax oritur, nec prius orta dies.
Sol oritur, Sixtine, tuus: quo vindice, rurſus
Barbaries cedit, quæ reditura fuit.
Nec tibi Phœbeam ſatis eſt decerpere laurum,
Quam Latium, vel quam Græcia docta gerit:
Pectus Idumæo caluiſti accenſus amore.
Nobilior nulli lecta corona tua eſt.
Laurum alii ſibi quisq; gerant. tibi palma parata eſt.
Hanc Oriens ſoli nectit, amice, tibi.

In Filiolum primogenitum nobiliſſ. viri Conſtantini Hugenii.

NAtus in exemplum, ſemperque Hugenius annis
Major, & artificis grande parentis opus,
Quem genitor cunctos patriæ formauit in vſus,
Et tantum ſimilem noluit eſſe ſibi,

Nunc

Nunc pater eſt, ſpectatque ſuos cum conjuge vultus:
Quos miſtus pariter ſignat vterque parens.
Nec tantum primo genitoris nomine gaudet,
Et caſtæ effigiem votaque matris amat;
Sed monitus ſancti exemplo curaque parentis,
Obſtrictum nato ſe videt eſſe ſuo.

In Poëmata Iacobi Zeuecotii, minori forma expreſſa.

POſt rerum Dominam Deamque Romam,
Et ſeptemgeminos in vrbe montes,
Tot arcus titulis ducum ſuperbos,
Et certantia nubibus theatra,
Thermas, pegmata, porticus, coloſſos,
Viſos non ſemel, & ſemel relictos,
Poſt preſſos cineres Maronianos,
Et qui, poſt Heliconios receſſus,
Primas Pauſilypus miniſtrat vmbras,
Seu toto Zephyrum moratur anno,
Seu certos reditus itusque ponti,
Dulci temperie videt, nec horret,
Et conchas legit eminus marinas;
Poſt triſtes ſapientiæ labores,
Et quicquid ſtupet aut colit juuentus;
Hæc primo Zevecotius ſub ævo
Ante vrbem patriam lareſque viſos,
Applaudentibus exhibet Batauis:
Pudentes elegos, ſed elegantes,

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Et fortes, & amabiles jambos,
Et triſtes laqueos adhuc minantem
Ipſa debilitate choliambum,
Et faſtum tragici grauem cothurni,
Sed quem Hiſpania Cecropisque tellus,
Noſtris, vt reor, invidet theatris:
Et quicquid ſtupet aut colit vetuſtas.
Hæc decem potes imputare chartis.
Hæc præſtat tibi puſio libellus.

In Gerardi Thibautii Gladiratoiam artem, ſymbolo ac præmio ab Illuſtriſſimo Principe Mauritio Naſſovio, &c. donatam.

INter ſe geminas ferro concurrere dextras,
Fortunæ fuerat, nunc erit artis opus.
Non hoc Roma parens, quamvis Mavortia, non hoc
Lectorem docuit Græcia tota ſuum.
Temporibus noſtris, ipſa ſe teſte, vetuſtas
Vincitur, & feſſas dat ſuperata manus,
Artis inops: totus quam dum conſiderat orbis
Tyronem vnius ſe videt eſſe viri.
Hanc, rude donatus, Vejanius intret arenam;
Intrata eſt numquam, dicet, arena mihi.
Threcius audebit cum Myrmillone ſub armis
Stare, nec hic illi jam metuendus erit.
Hanc Samnis teneat, teneat qui provocat, artem,
Ignauo neuter ſanguine tinget humum.
Hanc colit, hac noſtrum Thibautius imbuit æuum,
Hanc nondum genitis nobile donat opus.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Nec negat hoc, Martis ſoboles, Naſſouius Heros,
Et jam victori præmia certa dedit:
Inſtructorque operis, plauſuque opibusque parenti
Adfuit, & partem vindicat ipſe ſibi.
Quælibet arguto peragenda eſt judice cauſa.
Hæc à non victo Principe palma datur.

Jacobo Golio, & lectiſſimæ virgini Rhenoburgo Vergoeſiæ, Sponſis.

QVem fines patriæ, notasque excedere terras,
Doctrinæ ſuaſit, ſed peregrinus, amor,
Qui totum in Batauos viſum ſibi vexit Eoum,
Et Phœbi veteres exorientis opes,
Sidera dum magno ſequitur labentia mundo,
Euclidæque aditus, & graue pandit opus,
Obtulit intento dulcem Vergoeſia vultum,
Atque oculos, totus quos habitabat Amor.
Qualis, cum Paphiam percuſſit vulnere matrem,
Aut cygnum fieri de Ioue fecit auum.
Non ſic Erigone fulget, dilecta parenti,
Non Ariaduæ flaua corona comæ,
Non Helice, non quæ crudelibus eruta vinclis,
Iure aliis paſſa eſt Andromedea capi.
Obſtupuit perculſus amans, Oriente relicto.
Elapſus docto pectore ceſſit Arabs.
Excidit attonito diuinus pectore puluis:
Succedit formis omnibus vna recens.
Metitur ſpatiis deſcripta æqualibus ora,
Quæ nunc ſollicito picta rubore madent.

Miratur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Miratur, teretesque manus, greſſumque, ſonumq;,
Et quicquid caſte non niſi ſperat amans.
Tantum optat fieri, quæ quondam inſpexerat, aſtra,
Atque oculis totidem poſſe notare ſuum.
Quoque trahit, ſequitur: ſequitur dum victa ſecutum,
Et totam precium ſedulitatis habet.
Sidera quod fuerant, nunc eſt Vergoeſia. cœli
Extinxit cunctas vna puella faces.

Epithalamium nobiliſſimi viri Iacobi Muſii, cognati ſui, & lectiſſ. virginis Martinæ Ioachimi, nobiliſſ. viri Alberti Ioachimi, ad Sereniſſ. Magnæ Britanniæ Regem Legati, Filiæ.

CLarum ſanguine faſcibuſque, Muſi,
Et per tot titulos celebre nomen,
Qua Moſam Vahalis ſuperbus ambit,
Et Leccam ſibi jungit affluentem;
Qua triplex ſpatiatur, & Senatus
Rectorem Batavi ſalutat amnis;
Felix, cui dominæ faventis ardor
Totas ignibus imbuit medullas:
Nunc felix magis, & magis beate,
Cui, dulci genio paris juventæ
Et dulci obſequio peruſta mentem,
Totam ſe dedit, annuitque vinci.
Iam tuto tibi, jam datur volenti,
Per tot gaudia mentis evagari,
Et diſponere vota quæ morantur.
Iam totam licet æſtimare noctem.

Felix

Felix moribus & decore formæ!
Felix laudibus & decore famæ!
Felix, quem dedit, altero parente!
Quem facundia, quem ſeuera virtus,
Tot terris venerata Regibuſque,
Et faſtidia temporum ſuorum,
Pætis Helvidiisque prænitentem
Magni laudibus inſerunt Catonis.
Quem nunc libera juſſa Principeſque
Belgarum ſtupet Albion loquentem.
Felix, qui comiti comes per vndas
Ad Britannica regna cum volabis,
Vres Nerea Nereique natas
Læſo pectore: deſideſque ventos
Ad ſpectacula feſta convocabis!
Hic quot fluctibus intumeſcet æquor,
Quot nox, æthere lapſa, promet ignes,
Tot ſuſpiria, baſiiſque mixta
Linguæ murmura blanda ſupputabit,
Et tota Thetis incaleſcet vnda.
Dum terræ ſimul, & ſimul beato
Languentis dominæ ſinu receptus,
Lentum pectoris edomabis æſtum.
Hic Hymen tuus, & tuus Cupido,
Flammarum moderator & profundi,
Qui ſubducta dabit legetque vela,
Et per tranſtra foroſque curſitabit;
Quem portum Batavæ dabunt carinæ,
Hunc portum gemino dabunt amanti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Ad Caſtorem & Pollucem Bellimontiæ domus, cum uterque Licentiam in utroque Jure reportaret.

DVplex gloria maximi parentis,
Quo nil cultius eruditiuſque,
Nil facundius elegantiuſque
Iactant Mattiaci, colunt Batavi,
Quem Rex Sarmata, Sarmatæque terror,
Belli deſtina, fulmen univerſi,
Getarum moderator, inter arma
Noſtro fœdera comprobata voto
Totis viribus horruit loquentem,
Et pacem timuit, timendus hoſti;
Quæ vos gaudia, quæ fovent parentem,
Cum pares ſtudiis, pares juventa,
Pares ingenio, pares amore,
Pares laudibus eruditionis,
Inter tot ſcopulos, tot inter undas,
Et fluctus dubios, ſcientiarum
Ad ſummum videt enataſſe culmen,
Et parem Themidis referre honorem!
Sic Caſtor geminus, ſuoque dignus
Frater Caſtore, Caſtoris gemellus,
Pares ſideribus, pares honore,
Quamvis ſidera cuncta metientem,
Hinc atque hinc dubium trahunt Tonantem;
Vt vos gloria, ſed duplex, parentem.
Qui nunc ſaucius vtriuſque amore,
Vtrunque inter, & vtriuſque amorem,

Verſa-

Verſatur dubius, negatque ſcire,
Tantum cum ſciat, hunc videns & illum,
Vter ſit prior altero duorum,
Cum ſolus ſit uterque par duobus,
Et par, nec prior altero, ſit alter,
Nec par aut prior altero, ſit vſquam.

Carolo Martinio, cum ad ſummum Iuriſprudentiæ gradum eveheretur.

QVisque ſuos Diui veteres coluiſtis amores,
Et pretium cœli priſca juuenta fuit.
Iaſiona Ceres formoſis condidit vlnis,
Endymion, Luna judice, pulcher erat.
Virbius acceptum Triuiæ bis rettulit eſſe,
Et geminam lucem munus amantis habet:
Formoſæ notus Veneris dum vixit Adonis,
Poſt mortem Aſſyriis continuatus, amor.
Tithono Cephaloque ſuos partitur amores,
Æthereas pandit quæ Dea mane fores.
Pierides, veſtram meruit Rhodopeïus Orpheus,
Et ſenſit Thamyras, ſed male gratus, opem:
Egeriæ placuiſſe ſuæ Numa fertur, & antro
Dictantem monitus detinuiſſe Deam.
Vna Themis placuit tibi, Carole. ſola Dearum
Implicuit dulces in tua colla manus.
Hujus in amplexus juuenis nunc ducitur. hujus
Connubii dotem, non male pactus, habet.
Libertas capiti, digitoque inducitur aurum.
Hoc quoque non dubiæ pignus amantis erit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Teſtis adeſt, morum non inſcia, caſta Coloni,
Doctrinæ genitrix, cum pietate, domus.
Quæ puerum vidit, juuenem nunc exhibet orbi,
Et primam docuit laudis inire viam.
Nec minus hic, Cunæ, tibi debere fatemur.
Ille tuum poſthac jure putatur opus.
Tu dominæ jungis: tecum his aſsiſtere ſacris
Cogimur, & ritus, & pia verba ſequi.
Heroes veterum priſcis placuere Deabus,
Præmiaque amplexæ fert ſua quiſque Deæ.
Curæ aliis ſua quæque fuit. tibi, Carole, nubit,
Quam ſequitur ſemper, nunc comitatur, honor.

Ad Sereniſſ. & invictiſſimum Guſtauum ejus nominis ſecundum Suecorum Regem, &c. cum Juris-conſultorum Ordini inſertus eſſet Iohannes Cabeliauius.

Regum maxime, quem peruſtus acri
Moſchus frigore, Sarmatæque triſtes,
Et ſeptemgemini pauent Triones;
Dum lauros tibi, victus, & triumphos,
Hoſtis porrigit, incolæque ferrum,
Cœlum ſidera deſtinat, ſed olim,
Nec quicquam faciles negare Divi,
Aut Mars ſuſtinet, aut amica Martis,
Tædas quæ ſibi vindicat jugales;
Nos novâ juuenem togâ nitentem,
Quem ſacro Themis imbuit ſub antro,
Vt magnum Egerie Latina Regem,
Invictum genii calore, & annis,
Plenum numine, gens amica Phœbo,
Nec victi tibi mittimus Batavi.

Parodia Phaſeli Catulliani, libello, cui titulus Laus Aſini, præfixa.

ASellus ille, quem videtis hoſpites,
Ait fuiſſe quadrupes pigerrumus,
Nec vllius ſtupentis ocium pecu
Nequiſſe præterire, ſiue Inertiæ
Opus foret litare, ſiue Murciæ.
Et hoc negat ferocula Batauiæ
Negare littus, inſulasve proxumas,
Sicambriam, trucemque Betici ſinum.
Vbi iſte, nunc ſcreator, antea fuit
Iners Aſellus. heic Salaciæ in ſolo,
Rudente ſæpe ſibilum edidit ſono.
Batauiæ ora, nobilisque Catta gens,
Tibi hæc fuiſſe & eſſe cognitiſſima
Aſellus inquit. vltima ex origine
Tuis nataſſe dicit in paludibus:
Tuo imbuiſſe & vngulas in æquore.
Et inde, per tot alta littorum juga,
Herum tuliſſe; læua, ſiue dextera
Foret cruenta: ſiue agaſo verbere
Vtrunque durus incidiſſet in lacus.
Nec vlla vota vapularibus Diis
Sibi eſſe facta, cum veniret à mari,
Nouiſſimo, hanc ad vſque Muſicam domum.
Sed hæc prius fuere. nunc ineptiis
Vacat jocisque. ſeque dedicat tibi
Gemelle Aſellule, & gemelle Aſelluli.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

XIV. Kalend. Aprilis II. Quinquatrium, proximus ab eo, quo Minerua nata eſt, P. Ouidii Naſonis Sulmonenſis Natalis, ortusque ejus, Calendario Romano, ſiue Faſtis, à Daniele Heinſio additus.

ANte duos, fului vectorem velleris, ortus,
Sol adiit. medio nata Minerua fuit.
Altera lux oritur feſtis de quinque Mineruæ,
Et Diuæ auſpicium bella colentis habet.
Quæ licet vberius Pelignis fauit aquoſis,
Romanas tamen eſt inter habenda, dies.
Illa dies terris Naſonem contulit: illa
Sydus inoccíduum perpetuumque dedit.
Protinus excepit naſcentem Aeneïa mater,
Et pueri cunas ducere juſſus Amor.
Nec lucis memor ipſa ſuæ, Tritonia virgo
Adfuit, & Phœbus Pierideſque Deæ.
E quibus vna ſoror jam motam ſuſtulit vrnam:
Altera ſic monitis illius orſa loqui,
Viue puer, dixit: ſeptemque aſſurgite montes.
Infelix Helicon, gloria prima, jaces.
Ingenio vincat Tyberinus, vincit vt armis.
Non alium Graiis fata dedere parem.
Tranſtulit Aeneas huc Veſtæ numen, & ignes:
Tranſtulit ille ignes huc, Cytherea, tuos.
Alme puer, puerique parens, aſſurgite nato,
Addat & ad feſtos hunc quoque Roma diem.
Ille verecundis dictabit verba puellis,
Quæ ſcribat domino quæque relicta ſuo:

Aut

Aut gemet in foribus non exauditus amator:
Aut dominæ lentam ſollicitabit opem.
Et modo præcipiet, tenerum modo tollet amorem,
Et medici partes conciliator aget.
Nunc ſpecies formasque alias inducet. & Annum
Lapſaque ſub terras ortaque ſigna canet.
Et nuſquam deerit facundæ copia linguæ,
Grataque ſimplicitas, mobilitaſque viri:
Nec dulcis quanquam in minimis ſapientia rebus,
Quæ vim non rigide præcipientis habet:
Et quicquid longis vix ſuadet Græcia chartis.
Non alio Delphis Delius ore canit.
Quod ſupereſt, Fortuna faue. ſed fata minantur,
Et pluuiam cœli diſcolor arcus agit.
Eloquar an ſileam? lacrymæ ſua verba morantur:
(Verbaque cum lacrymis mixta fuiſſe ferunt.)
Nec magis aut Cremeræ, Ticini aut cæſa juuentus,
Aut clades ſuperis vlla pudenda fuit:
Nec magis infauſtum Romæ fuit Allia nomen.
(Inter Cæſareas atra ſit illa dies!)
Finibus in Scythicis, vltraque binominis Iſtri,
Ille tuus quondam, perfide, doctor erit.
Non Venus hoc natos de ſe ſperare jubebat;
Ardorum genitrix, Aeneadumque parens.
Triſtibus hic elegis patriam plorabit ademptam,
Nec Ponti gelidam diſſimulabit humum.
Qualia deſerta Philomela ſub arbore, natis
Orba repente ſuis, aut viduata, gemit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Qualia Mæandri toties redeuntis in vndis,
Aut canit, aut fertur, jam moriturus, olor.
Hic fati immemorem diſtringet carmen in Ibin.
Archilochi diris dignior ille fuit.
Dixerat: ingemuit. vocem tenuere ſorores.
Flet Venus admonitu, flet male gratus Amor.
Indoluit Phœbus: ſublectaque verba ſorori
Rettulit, ante oculos viſus adeſſe, mihi.
Dicta dies aderat, primasque Aurora tenebras
Purpureis nondum tota premebat equis:
Ipſe Deum vidi. ſeu tactæ mentis imago,
Seu ſomnus fuerit: nec puto ſomnus erat.
Læua Dei myrtum, dilectaque ſerta gerebat:
Compoſitum fidibus dextra tenebat ebur.
Littoreaque premens leuiter mea tempora myrto,
Sacra dies hæc eſt, & celebranda tibi,
Sacra dies, inquit: quæ primum lucis in auras
Naſonem populis, & tibi Roma, tulit.
Hanc ego, ſeu Lyciam maternaque littora calco,
Seu Boreæ ſedes teſquaque, lætus ago. (tem
Nec pudet; & referam, quanquam pudet (omnia va-
Scire decet; cœlum vatibus omne patet;)
Nos quoque læſit Amor, volucriſque potentia Diui,
Et ſatis in cœlo fabula nota ſumus.
Nec loquar aut Chiones, pulchræq; Coronidis ignem,
Aut veterem Daphnes, aut, Hyacinthe, tuum,
Et quemcunque ſuo deducit carmine noſter,
Cum facies verſas nobile cantat opus:

Peli-

Pelignis memini vixiſſe ſalubribus olim.
Cauſa fuit facies grataque forma Deæ.
Nympha fuit, vultu (ſi quicquam credis amanti,)
Digna Deo natis cœlicoliſque coli.
Clara, genus Solymi, Solymo cognominis: à quo
Sulmonem patriam ſcis habuiſſe ſuum.
Vlteriora ſequor. ſtudiis non illa Mineruæ
Dedita; nec ſyluis arboribusque, fuit.
Non illi juuenes, non illi ſtamina curæ:
Non radio docte, non bene pingit acu.
Carmen amat tantum, noſtraſque amplectitur artes:
Carmen amat tantum, noſtraque ſacra colit.
Negligit & formam. facies ſine cultibus vllis,
Et magis hoc ipſo, cultibus orba, placet. (arte?)
Hoc quoque jam (quis enim propria non tangitur
Materies noſtri magna furoris erat.
Sæpe canit vultuque ipſum commendat Homerum,
Quique ſuas Aſcræ gramine pauit oues:
Sæpe lyræ dulcem digitis accommodat artem,
Alcæique animos, Steſichorique modos. (phæ:
Nondum hæc Auſoniæ celebrabant numina Nym-
Vix Muſas Latii tum coluere viri.
Cura vero lituus, clypeuſque, & caßis, & haſta.
Pars propriam, poſitus rure, colebat humum.
Matre ſub immiti ducebant penſa puellæ:
Aut plus aut ſolitum quæque trahebat opus.
Incalui fateor: nec ſpes affulſit amanti.
Hæc quoque quo minor eſt, hoc magis vrget amor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Deſerui cœlum, Pelignaque ſaucius arua
Ingredior; forma diſsimulante Deum. (tem.
Et modo cantantem ſequor, & modo plectra mouen-
Nunc plectrum moueo, nunc prior ipſe cano.
Et placui ſenſi: niſi ſi placuiſſe putaui.
Scis quam de facili cornua ſumat amans.
Nil tamen obtinui, vixque oſcula frigida carpſi.
Hæc quoque luctando, nec, niſi victa, dedit.
Atque aliquid volui. ſed enim, probitaſque, pudorque
Ingenuus tenuit, ſimplicitaſque Deæ.
Feſta dies aderat, Phrygiis qua vectus ab oris
Conſtituit Solymus mœnia prima ſuis.
Conueniunt matres ex ordine. virque paterque
Quilibet, & quæuis feſta celebrat anus.
Nec pudor hic poſitis in vino ludere menſis,
Nec pudor inſtabiles nocte referre pedes.
Nympha petit latebras, prætentaque fontibus antra.
Forte illi in manibus docta Corinna fuit:
Aut aliquid Sapphûs. nec enim ſuus ardor amanti
Singula noſcendi tempora longa dabat.
Collis humo ſurgit, quem cingunt vndique riui:
Sylua tegit collem, frigore grata ſuo.
Hortus ineſt ſyluæ latiſsimus. altera pendet,
Altera pars plana eſt. vtraque juncta ſibi.
Omnis ab arbitrio locus eſt ſecluſus. ab omni
(Halantes Zephyros excipe) ventus abeſt.
Sol quoque abeſt omnis: niſi cum jam cedit, & auro
Illudit foliis arboribuſque ſuo.

Fons

Fons ſtrepit in medio, lapſuſque è culmine ſummo,
Per flores trepidat, quos ſuus humor alit.
Denſa ſalix fontem, fontem viridiſsima myrtus
Roſque maris cingit: nec mea laurus abeſt.
Nympha petit fontem: ſiccaque in margine veſtem
Ponit. humi veſtem: cætera tingit aquis.
Membra niuem vincunt, quæ nondum Sole tepeſcit,
Impuri nondum quam tetigere pedes:
Quæque ſuperfuſo commendant omnia rore,
Commendant ſpeciem ſponte nitentis, aquæ.
Subſequor ignaram. vulgoque remotus ab omni,
Soluor in amplexus, Nympha Latina, tuos.
Sumque Deum faſſus. faſſo negat. vltima reſtant:
Nec niſi ceſsiſſet viribus illa meis.
Victa pudore gemit, patriamque relinquit & vrbes,
Errat & in ſolis incomitata locis.
Luna latet nouies, totieſque recolligit ignem:
Et Solyme precium virginitatis habet.
Mota meis fauit precibus Lucina puellæ.
Sponte, ſuo blandum tempore ſoluit onus.
Negligit infantem, gelidaque ſub arbore ponit:
Et potuit quemuis ille mouere Deum.
Venit ouis, juſſuque meo lac præbuit illi.
Multaque mel flenti ſuppeditauit apis.
Indolui læſus: puerumque, altricis egentem,
Lactanti, patrio tactus amore, dedi.
Forte illic Phrygiæ matrona è ſanguine gentis
Enixa eſt: vna quæ fuit orba die.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Strix puerum rapuit: nutrixque doloribus ægra
Suppoſuit fœtum, matre juuante, meum.
Deſerui Nympham. viſa eſt indigna parentis
Nomine: viſa meo non ſatis apta thoro.
Calliope ſacra genitum circumtulit vnda,
Et quæ de tenero nomen amore gerit.
Nec ſemel ad cunas cecinit Cythereïa mater,
Et puero ſomnos conciliauit Amor.
Vix ſeptem addiderat bis denis menſibus annos,
Cum patrio cœpit dulcius ore loqui.
Sponte ſua verſus tenero decurrit ab ore,
Ad numeros veniunt verba ligata ſuos.
Et calet, & quouis primæuus tangitur igne.
Vno hoc diſsimilis, cætera matris habet.
Plus patriæ tamen artis habet. Vigor ille, paternus,
Lætaque vis fandi, non habitura parem:
Multaque quæ vulgo non peruidêre poëtæ.
Non niſi cœleſtes impetus ille capit.
Deſine jam faciles mirari in carmine motus,
Et dulce eloquium, plenaque verba Deo,
Ingeniumque viri, quo nil fœcundius vſquam eſt.
Pars cœli, & noſtri ſanguinis ille fuit.
Sola Venus nocuit, nec amici Cæſaris ira.
Debuerat vati mitior eſſe ſuo.
Debuit & nobis. (niſi ſi diuerſa mouemus:
Et puto jam cœpi non bona verba loqui.)
Scilicet hoc merui, cum de cœleſtibus unus
Imperio lauros auſpiciumque dedi.

Scili-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Scilicet hoc merui, cum tela emiſſa per auras
Actia, victrices conſtituêre rates.
Cum quibus edomitum Rectori ceſsimus orbem,
Et rerum moles Cæſariana fuit.
Quod potui feci, nihil vt mortale teneret,
Et propriam lucem conſpicuamque dedi.
Altera lux Diuam genuit, lux altera vatem.
Artifici meruit proximus eſſe Deæ.
Illa dedit puppim, Scythicas qua finderet vndas,
Auxilium miſeræ præſtitit illa viæ.
Hæc tibi, quam pictis fas eſt adjungere Faſtis,
Hæc tibi, quæ ſacros inter habenda, dies.
Dixerat. obſtupui. cœlumque albeſcere ſenſi.
Luxque ſimul nata eſt, & celebrata mihi.

In Codicem Middoth, à Conſtantino Lempereur Latine conuerſum, & Commentario illuſtratum.

GRande illud adytum, quo ſuprema majeſtas,
Terræ polique conditrix, ſui finis
Et meta rerum, continenter inſuerat
Audire voces ſupplicantium ac vota,
Aulam fauentis & palatium cœli,
Tot inuolutum tot receſsibus clauſum,
Toties renatum, denuoque collapſum,
Dum terra Iduma ſtaret & Palæſtina,
Struxêre Reges. Rurſus obrutum fato,
Et jam ſuorum pene cognitum nulli,
Orbi renatus Imperator exſtruxit,
Cui tota Iduma cedit & Palæſtina.

Metatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Metatus omne, quicquid abditum vulgo.
Splendore ſortis, & choragio Reges.
Hic cuncta doctus, & ſcientiæ ſceptro.

In libros Guſtauidos Venceslai Clementis, Bohemi, quibus Guſtaui Magni res deſcripſit.

QVis tam ſubitus pectora motus
Perculſa ferit? quæ tot populis
Nata voluptas, vnius armis
Pene oppreſſam ſolatur humum?
Diſcite gentes, quas libertas
Inuita fugit, Boreæ priſcos
Horrere Duces. Nondum virtus
Miranda Getæ, nec perfractis
Rupibus acer, patrioque gelu
Vandalus audax, exulat orbe.
Cujus ad auſus Titan oriens
Summusque pauens, poſitis vidit
Faſcibus olim, terræ dominos
Stare Quirites, Regemque pati
Prius inuicti Tybridis vndas.
Major proauis Guſtauus adeſt.
Septemque iterum jura Trionum
Victor domitum ponit ad Albin:
Et Danubii depoſcit aquas,
Quas Auſter habet. Trepidant Phœbi
Vtræque domus. tonat immenſi
Regia mundi. Quid fata parent
Dubitat Calpe, Gangeſque rogat.

Ipſe

Ipſe immenſum Veſper Iberus
Conſpicit ortum, Solemque nouum.
Credite gentes, nil vulgatum
Nil ſegne geri. Tuque ante omnes
Pia poſteritas, crede poëtæ:
Qui par tantis conditor actis,
Primusque ſui præco Domini,
Dum terra pauet, vel muta ſilet,
Primum meruit laude triumphum.

Ad Franciſcum Thyſium, Antonii F. cum vtriuſque Juris ſummo gradu donaretur.

BEate Thyſi, quem juventa, vix primos
Emenſa fines, tot per invias cautes
Atraſque nubes, quot minatur Aſtræa,
Tuto reponit in Salaciæ portu,
Et invidendo nectit anchoram morſu.
Felix ſenectæ cura, dulce ſolamen
Figentis in te vota: cujus ad limen,
Sic major annis, gratulantibus cunctis,
Parente digno digna mittitur proles.
Vt cornipes primæuus, inclyto natus
Victore, palma quem reducit Elea,
Spem vincit animis, gloriamque ſucceſſu:
Aut regia ales, ſtirpe non minor tali,
Naſcendo Phœbum ferre diſcit, & lucem.
Mox creſcet ætas, auſpicatior famæ,
Fernorque agendo cedet, & pudor primus;
Vt additus plerunque mentibus rectis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Index honeſti, ſic inutilis rebus.
Hoc ſtirps auita proque auita majorum,
Hoc lucis vrget autor, integer morum
Vitæque cuſtos, æquus omnium laudi,
Suæ ſeuerus æſtimator ac parcus,
Fugaxque famæ, quæ procatur invitum:
Non erudito, quotquot eminent vſquam,
Vlli ſecundus, ſed modeſtiæ princeps.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

1607

Glasemaker

W 368

lot po

90

WLO

8-5-72

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
137 G 14